ጥር, 2013 (ወርሀዊ)

ESQUARE ADVERTISING
ቅፅ-፪ ቁጥር-፯

ቅንጦት

ዲጂታል መፅሔት

"...ወጣቱን ሰራ እየሰጡ ከአልባሌ ነገር ማራቅ ይቻላል። ከሰራዎቹ መሀል በጎ-አድሪጎት አንዱ ነው!..."

ወ/ሮ መሰረት አዛገ

 # ሀገሬ

ለኢትዮጵያነቱ አሻራውን በደማቁ ያዋጣ ጠይም ህዝብ..!

በሀይሉ ወ/ይፍራው (መባ)

 # አጃኢብ

ውበትን ፍለጋ

ነዋል አቡበከር

 # አዕምሮ ጤና

ሀይሌ እንዳይሟጠጥ..

በፍራኦል መስፍን

ቅንነት ድል ያደርጋል!

ቅንድል
DIGITAL MAGAZINE

ማውጫ

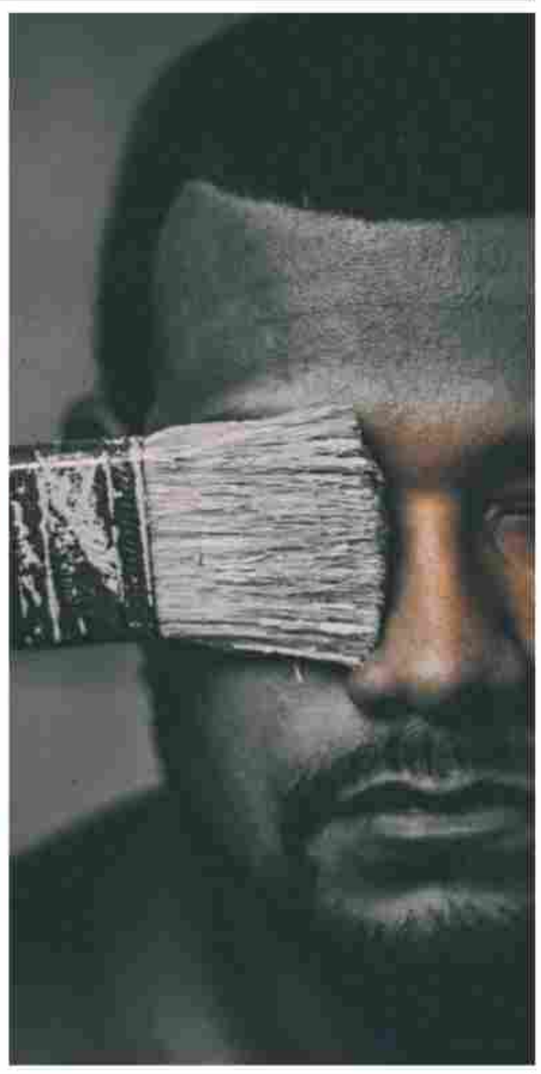

04 ርዕሰ-አንቀፅ

05 ለኢትዮጵያዊነቱ አሻራውን በደማቁ ያዋጣ ጠይም ህዝብ
ሀገሬ
በሀይሉ ወንድይፍራው

07 ህላዌነት
አብርሆት
በ ጎይቶኦም ገብሩ (ዘፊሎሶፊያ)

09 የአውደብሩህን ገፃች
ቆይታ ከ ወ/ሮ መሰረት አዛገ ጋር

15 ውበትን ፍለጋ
አጃኢብ
በነዋል አቡበከር

18 ሀይሌ እንዳይሟጠጥና እንዳልዝል ምን ሊረዳኝ ይችላል?
አዕምሮ ጤና
በፊራኦል መስፍን

20 ለጠቢብ ጥበብ እንዲጨምር ምክንያት ጨምርለት
የቤተሰብ ወግ
በእሸቱ ብሩ ይትባረክ

22 አንተና እሱ
ቅሞሻ
በዶ/ር እዮብ ማሞ

23 እልፍ ገፃች
በ ዮናስ ሀ/ማርቆስ

24 የወደፊቱ የህዋ ጦርነት
ሳይ-ቴክ
በ አንዷለም ሙላቱ

ቅንድል
DIGITAL MAGAZINE

ቅንድል ዲጂታል መፅሔት በቅንድል ኢትዮጵያ የበጎ አድራጎት ማህበር ወጣቶች ተዘጋጅቶ በ E-square አድቨርታይዚንግ እና ኢቨንትስ የሚቀርብ በማህበራዊ፡ ስነ-ልቦናዊ እና ጤና ነክ ጉዳዮች ዙርያ የሚያተኩር ዲጂታል መፅሔት ነው።
የካቲት 2011 ተቋቋመ።

✔ አድራሻ
✆(+251)912178520
✆(+251)920019699

e-mail-
kdigitalmagazine@gmail.com
Telegram- @KenDelM
FaceBook- ቅንድል ዲጂታል መፅሔት
Www.Ethiokindel.com

✔አዘጋጅ በሀይሉ ወ/ይፍራው(መባ)
e-mail- ethiomebreku
3000@gmail.com
Telegram- @Dasolo
✆(+251)924140293

✔አዘጋጅ -ነዋል አቡበከር
e-mail- newalabubeker13@gmail.com
Telegram- @entisar13
✆(+251)937683378

✔ም/አዘጋጅ - ነፃነት ጌታቸው
netsanetg43@gmail.com
Telegram- @mistretigist
✆(+251)953498678

✔አርታኢ - አወት ሀይለስላሴ
e-mail- awoth12@gmail.com
Telegram- @Awicha12
✆(+251)920152581

✔ማኔጂንግ ዳይሬክተር- ኤርሚያስ ደጀኔ
e-mail- ermiyasdejene@gmail.com
Telegram- @jeremy00
✆(+251)912178520

✔ማርኬቲንግ –ዮናስ ኃ/ማርቆስ
e-mail- lijyoha2@gmail.com
Telegram- @Yonas_H
✆(+251)970514616

✔አርታኢ - ቀለዮጳ ደስታ
e-mail-cleopadada2012@gmail.com
Telegram- @adadada8
✆(+251)941535884

✔አርት ዳይሬክተር- ፍራኦል መስፍን
firaolmesfin8@gmail.com
Telegram- @forgiven247
✆(+251)923602445

✔ማርኬቲንግ - ያሬድ ለማ
e-mail- Yaredlemma487@gmail.com
Telegram- @Yared4444
✆(+251)932540523

✔ከቨር ኢሉስትሬሽን & ሌይ አውት ዲዛይነር- MHgraphics
e-mail- Esrumh @gmail.com
Telegram- @EsruMH
✆(+251)920019699

ርዕሰ-ኑንቀፅ

እንዴት ኖሩ ሲባል

እንዲሁ በደፈናው ምክንያታዊነትን ስንተነትነው የኖርንበትን ያለንበትን እንዲሁም የምንኖርበትን ህይወት እንድን ፈትሽ የሚያስገድደን ትልቅ መሳሪያ ነው።የዚህ ምክንያታዊነት ትልቅ ተፅእኖ አለው።አንድ አባትም እንደዚህ ብለው ነበር። "ሰው እኮ ስጋው ብቻ አይደለም ጤነኛና በሽተኛ የሚባለው ነፍስም አእምሮም ወይም አስተሳሰቡም ጭምር እንጂ" ይህን በምክንያታዊነት መነፅር ስናየው ምክንያታዊነትን አክስሞ እንደአሻ መሆን ነፍስን ያሳምማል ያሰቃያል ያንገላታል ነገር ግን ምክንያታዊነት አንፀባራቂ አድርጎ ስሜታዊነትን መቀነስ የነፍስ ሀሴት ደስታ ፍስሃ አጎናፃፊ ያደርጋል።

ወንዝ እንደ ጠላፊው ጥይት እንደወዳሪው ልጅ እንደአሳዳጊው ሀገር እንደመሪው አስተሳሰብም እንደ ምክንያታዊነቱ መለካት ያለበት ነገር ነዉ። ምክንያቱም ምክንያታዊነት ከአስተሳሰ ብልህቀት ብሩህነት የሚመጣ ስለሆነ እናም የተሰጠንን ጭንቅላት በምክንያታዊ አስተሳሰብ መቅረፅ ካቃተን ጭንቅላታችን ለማሰብ ሳይሆን ለፀጉር ማብቅያነት ብቻ እ የተጠቀምነው ነው ብለን መውሰድ እንችላለን።
በምክንያታዊነት ሚዛን ማህበረሰብ ሲዳኝ ለአመለካከቱ በድርጊቱና በክስተቶች ላይ በሚሰጠው ምላሽ ሊመዘን ይችላል። የኛ ብለን የያዝነው አመለካከት ከስሜትና ከጎራው ጫና ባለፈ በቂ ምክንያትና ግንዛቤን የተንተራሰ ሊሆን የተገባ ነው። በምክንያታዊነታችን ስር ታሪክ ባህል እምነት ሞራል እንዲሁም እውቀት የራሳቸውን ጫና የሚያሳድሩብን ቢሆንም ከነዚህ ሁሉ በላይ ስሜትና የውርርስ አመለካከት ገዝፎ ሲገኝ የአመክንዮ ጎዳናችንን ጥያቄ ውስጥ ይከተዋል።
አመክንዮ የማይመራው ጓዳና የት እንዳደረሰን ተመልከተናል። ለወደፊትም ምን ያህሎቻችንን አጥፍቶ ስንቶቻችንን እንደሚቀጣ አናውቅም። ሁሉም ለሚያደርገው ድርጊት የራሱ የሆነ ምክንያት ቢኖረውም እንኳን ምክንያቱን በብዙ ሚዛን መለካት የግድ ነው።አሁን አሁን አብዛኛዎቹ የጥፋት ስራዎች በእውቀት ቀመስ ግለሰቦች የሚሰራ በመሆኑ ድርጊቶቹ ፍፁም ምክንያት አልባ ናቸው ለማለት ብንቸገርም ምክንያቶችን መገምገምና መልሶ መላልሶ ማጤን ግን ያስፈልጋል።
እኛ ግለሰብ ነን። ያመንበትን አድረገን ማለፋችን አይቀርም። በኢምክንያታዊነት የመራናት ህይወትም ሆነች በአመክንዮ የሰደርናት ታሪክ በነገው የትውልድ ማንነት(የልዶቻችንን ጨምሮ) የምትፈጥረው ጥላሸት የሞት መቃብርን ገፈን መነሳትና ማስተካከል የምታስመኝ ብትሆንም የፈሰሰን ማፈስ ለሙታን ቀርቶ ለህያዋንም ህልም ነውና ሳይመሽብን "እንዴት ኖሩ ሲባል" እኛንም ትውልድንም በሚያሳምን የአመክንዮ ጓዳና መባሉ መልካም ነው።

በሀይሉ ወንድይፍራው (መባ)
በድሬዳዋ ዩኒቨርስቲ የማኔጅመንት መምህር እና ቢዝነስ ሪሰርቸር
ethiomebreku3000@gmail.com

ለኢትዮጵያዊነቱ አሻራውን በደማቁ ያዋጣ ጠይሞ ህዝብ

ሜዳና ተራራው ~ ጎዳናው መንገዱ
ችግኝ ቅርንጫፉ ~ ፍሬውና ግንዱ
የተከልከው ሳይፀድቅ ~ እሸቱን ብትነቅልም
እመነኝ ያንተ ዛፍ ~ ያለ አፈር አይበቅልም
ነፃ ህዝብ! የበታችነት የማይሰማው ኩሩ ህዝብ! ድህነት ያላስጎነበሰው ቀና ያለ ህዝብ! እንቢ የሚል ህዝብ! ጭቆናን የሚፀየፍ ቆራጥ ህዝብ! በእኩልነት የሚያምን ንፁህ ህዝብ! በሀይማኖት የከበረ ፣ በጥበብ የተቃኘ ፣ ከሌላው የማይበልጥ ከሌላው የማያንስ በኢትዮጲያዊነቱ የማይደራደር ጀግና ህዝብ፡፡

ሰላም ሰላም ውድ የቅንድል ዲጂታል መጽሄት ቤተሰቦችና የሀገሬ አምድ አንባቢያን እንዴት ሰንበታችሁ። ተስፋ አለኝ እየደበዘዘ በመፈካ የግዜ ሁኔታ ላይ የሰፋ ተስፋ ሰንቃችሁ እንዳሳለፋችሁ እምነቴ ነው። ዛሬ በሀገሬ አምድ ሀገሬን በስስትና በምክንያታዊነት ታዘብኳት ላለፉት ሶስት ወራቶች በሀገራችን የሰሜኑ ክፍል የተፈጠረው ክስተት እልፍ ትዝብቶችን አኑሮልን በተስፋና በስጋት ውስጥ አኑሮን ከርሟል። ታዲያ እኔም በዛሬው የሀገሬ አምድ ያን ለዘመናት የጦርነት አውድ የሆነ የሀገሬ ምድር ልጽፍ ብዕሬ እንደ አክሱም ሸቅብ አሰግጎ ከሰማይ እስከ ምድር ሊታዝብ እንሆ አሀዱ አለ።

ፖለቲካና መሪዎች ሁሌም ቢሆን በዘመናት ልዩነት ይቀያየራሉ የማይቀየርና ጸንቶ የሚቆይ ብቸኛው ነገር ሀገር እና ህዝብ ናቸው። ይህ ሰዓት ከመቼው ግዜ በላይ ኢትዮጲያውያን በአንድነት ለሰላም ፣ ለፍትህ ፣ ለእኩልነት ፣ ለእድገት የሚቆሙበት ግዜ ነው። ትግራይ የኢትዮጲያ መግቢያም መሀልም ነች። በኢትዮጲያ ታሪክ ውስጥ ሁሉም ህዝብ ቁስል አለበት፤ ያንን ቁስል የሚያክመውም ሁሉም ኢትዮጲያዊ ነው። ይህ ግዜ ላለፉት እረጅም አመታት እረፍት አልባ የጦርነት አውድማ የሆነውን የሰሜን የሀገራችንን ክፍል ህዝብ የምንጠብቅበትና አለኝታችንን የምናሳይበት ነው። ሁሉም ኢትዮጲያዊ በደልን መጠየፍ ይገባዋል ትናንት አንድ ሰው በግፍ ሲሞት ፣ በፍትህ ደጅ ሲገፋ ፣ ሲበደል ዝም ስላልን ዛሬ ላይ ደርሰናል፡፡

እኛ የነገ ሰው ነንና ስለ ነገ አብሮነታችን ካሰብን በቦታ ፣ በቋንቋ ፣ በሀይማኖት የማይመዘኑትን ፍትህ ፣ እውነት ፣ሰላም ልናስከብር ይገባል። ጦርነት መጥፎ ነው የምንለው ሰው ስለሚሞትበት ብቻ ሳይሆን ለነገ ጥላቻም ስለሚዘራ ነው። ትናንት ባደባባይ ጦርነትን ያወገዝነው የጥይት ድምጽ ፈርተን ሳይሆን የምስኪን ህጻናት ፣ ሴቶች ፣ እናቶች ፣ አረጋውያን እና የምስኪን ወጣቶች ሰቆቃ እና ሞት አሳስቦን ነው። ነገር ግን የፈራነው አልቀረም በቃላት የተጠነሰሰው በሞት እና በምስኪኖች ሰቆቃ ዛሬም ድረስ አለ። ትናንት በደስታ የተዘለለባቸው ጎዳናዎች ዛሬ በምስኪን ወገኖቻን ስጋት ተሞልተዋል ፣ ትናንት የደስታ ጮቤ ያሰሙን መንገዶች ዛሬ በፍርሀት ተውጠዋል። አዎ ጦርነት ቀልድ ሳይሆን ለስህተታችን ማሚያ ግዜ የማይሰጥ አስከፊ ኩነት ነው። ላለፉት ከ 700 አመታት በፊት የጦርነት አውድማ የሆነው የሀገራችን የሰሜኑ ክፍል ከውጭ ሀገር ወረራ እከከ ውስጥ የዙፋን ፍትጊያና የነጻነት ፍልሚያ አስተናግዷል። ታዲያ በዚህ ሁሉ መሀል ከሚታየው ተራራ አፈር እስከ ለበሰው የሰው ልጅ ድረስ እልፎችን ቀጥፏል። ነገር ግን ዛሬም ድረስ በተፈጥሮ መዋብ የነበረባቸው ተራሮች እዛው እንደ ትናንቱ በመትረየስ ይደበደባሉ ፣ በፈገግታ መኖር የሚገባቸው ንጽሀን በስጋት ይናጣሉ። ለዚህ ሁሉ መሰረት ምንድነው ካልን ምክንያታዊነትን ማጣታችን እና ተስፋችንን በግለሰቦች እንጂ በህዝብ ላይ ባለማኖራችን ነው።

ሀገርና ህዝብን ለደፈሩ ፣ ፍትህን ለበደሉ ፍርድ ይገባል ግን ንጹሀንን ማሰብና መጠበቅ ከሁሉም ዜጋ የሚጠበቅ ነው። ትናንትን እየወቀሰ ዛሬም ትናንትን ለመድገም የሚጥር ሰው ካለ የደካሞች ሁሉ ደካማ ነው። ስለዚህ ትላንት የጥላቻ መርዝ የዘሩትን እየረገምን ዛሬ እኛ እነሱን እንዳንወርስ ለኢትዮጲያዊነት እራሱን ሳይቀር መስዋት ላደረገው የትግራይ ህዝብ ድምጽ ልንሆነው ይገባል። የትግራይ ህዝብም በጀግንነቱ ፣ በሀገር ወዳድነቱ ፣ በአስተዋይነቱና በሀይማኖቱ የሚታወቅ ለኢትዮጲያዊነቱ አሻራውን በደማቁ ያዋጣ ጠይም ህዝብ ነውና በደለኞችን ፣ ግፈኞችን ፣ ግፍን ፣ መከፋፈልን መጠየፍ እና ጥፋተኞችንም በራሱ አምሮ ዳኝቶ ለአንዴ እና ለመጨረሻ በቃችሁ ሊል ይገባል።

በሁሉም ኢትዮጲያውያን የተገነባች ሀገር በበደለኞች ግፍ አንገት አትደፋም። አሉላን ፣ ዮሐንስን ፣ ዘርአይን ፣ ሐየሎምን ፣ የመሳሰሉ ጀግኖች ያፈራች ትግራዋይ እናት ለሀገር አንድነት ፣ ለሰላም ፣ ለቅንነት የሚዘምቱ እልፍ ጀግኖች ዛሬም ስላላት አንገት አትደፋም። ለፍትህ ፣ለእኩልነት ፣ ለሰላምና ለአንድነት ከኢትዮጲያዊ ውድ ወንድሞቹ ጋር አብሮ ሆኖ የሚታገል የትግራይ ወጣት ዛሬም አለ። ወጣቶች ነጋችንን በራሳችን እጅ በማንም እጅ እንዲጻፍልን እድል መስጠት የለብንም። ለግለሰቦች የማይጠግብ ሆድ ፣ ለግለሰቦች ሙቀት እኛ ወጣቶች ማገዶ መሆን የለብንም።
ዛሬ በትናንት የምንካሰስበት ሳይሆን የተጎዱትን የምንክስበት ነው። የሳባ ስልጣኔን በጋራ የመሰረቱ ፣ የጽዮንን ምልጃ በልባቸው ያኖሩ ፣ የነጃሺን ፍትህ ያኖሩ ፣ አክሱምን ያነጹ ፣ አሉላን መሰል ሀገር ወዳድ ጀግና ፣ ሐየሎምን ያህል ታጋይ ፣ ኪሮስን ያህል ከያኒ ፣ ዮሐንስን ያህል ለሀገር መስዋት የሆነ መሪ ያፈራ የትግራዋይ ምድር የኢትዮጲያ ከፍታ ምልክት የሁላችንንም ድጋፍ ይፈልጋል።

ከምላስ የዘለለ የልብ ሀገር ፍቅር ሁሉ በሰሜን ምድር ላይ የሚጎሳቆሉ እናቶችና ወገኖች እናቶቻችን ፣ ወንድሞቻችን ፣ እህቶቻችን ናቸው ብሎ አሁን ከአሁንም ቀድሞ ድጋፍ ሊሆናቸው ይገባል። ያን ግዜ እውነት ኢትዮጲያዊነት እንደዚህ ነው ብሎ በመካራ ውስጥም ቢሆን በኢትዮጲዊነቱ የሚመካ ወገን ይኖረናል። ትግራይ የኢትዮጲያዊነት ምልክት የስልጣኔያችን ማሳያ ምድር ናት።
ክብር ፣ ፍቅር ፣ ሰላም ፣ እድገት ፣ ደስታ ፣ ብርታት እና አለም ላይ ያሉ የብርሀን ጸዳሎች ሁሉ ለሁሉም ኢትዮጲያውያን እኩል ይድረስ እያልኩ የዛሬውን የሀገሬ አምድ ጽሁፌን አበቃሁ። ሁላችንም በተቻለን ፍጥነት ሁሉ ለወገኖቻችን እንድረስ መልክቴ ነው ቸር ለሁላችን።
ትግራይ የኢትዮጲያ ደማቅ አሻራ ከታቢ የኢትዮጲያዊነት ከፍታ ምልክት ነች!

ኢትዮጲያ ለዘላለም በህዝቦቿ ፍቅር ትኑር.....

ህላዌነት

በ ነይቶኦም ገበሩ (ዘፈሎሶፊያ)

እንደ መግቢያ

ከጥንት ጀምሮ ‘ጥየቃ ህላዌ’ ቀዳሚና መሰረታዊ ሁኖ ቢዘልቅም በአሁኑ ጊዜ የዘቀጠ ሕብረተሰባዊ ጉዳይ እስከ መሆን ደርሰዋል በማለት ፍልስፍናውን የሚያካፍለን ማርቲን ሃይደገር ፤ ህላዌና ጊዜ (Being and Tim e) በሚለው በ1927 እ.ኤ.አ. በታተመው ሰፊ መጽሀፉ ‘የሰው ልጅ ህይወት ወይንም ኑሮ ያለ የህላዌ ትርጉም ጥየቃ ፋይዳ ሊኖረው ስለማይችል፤ ጥየቃውን እንደ አዲስ መመርመርና የገቢ ፍቺዎችን መፈለግ የመጪው ጊዜ ታሪካዊ ግዴታችንን መሆኑ ያስገነዝበናል’:: ለምን ቢባል ታሪካዊ ግዴታችን ያለፈውን ታሪክ ‘በድምቀት ማክበርና ማወደስ’ ሳይሆን በታሪክ የተነሱትን መሰረታዊ ጥያቄዎችን አፍላ መልሶች በማበጀት ታሪክን ወደፊት መምራት ስለሚኖርብን:: ከፍ ብሎ እንደሰፈረው የሃይደገር አላማ ‘የህላዌ ትርጉም ጥየቃ (question of m eaning of being) መመርመር ቢሆንም፤ ይህ የሰው ልጅን ህላዌ ከመተንተን የሚገኝ እንጂ ሌላ ሊሆን አይችልም’ ይለናል:: የሰው ልጅ የህላዌ ትርጉምን የሚጠይቅበት ምክንያት ጥየቃው በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ከኑሮውም ሆነ ከህይወቱ ተዛማጅነት ስላለው ነውም ይለናል ማርቲን ሃይደገር::“እኛ ራሳችን ትንታኔ የሚያስፈልገን ነገሮች ነን” በማለት ትንተናውን የሚቀጥልልን ሃይደገር፤ የቆዩ ምዕራባዊ አስተሳሰቦች የግልጽነት ሀፍረት የተከናነቡ ናቸው በማለት ይተችና የህላዌ ትርጉም ጥየቃ ከተለመደው ኑሮአችንን በማዛመድ “እኛ ህያው ነፍስ አልያም ስጋ አልባ ፍጡራን ሳንሆን” (we are being-in-the world) ወይም “በዓለም ውስጥ ያለን ህላዌ ነን” ይለናል:: ለምሳሌ ቤት ስንል ቀድሞ ወደ ህሊናችን የሚመጣው በእንጨትና በጭቃ የተቆረቀረ አራት መአዘን ያለው ነገር ሳይሆን፤ለማረፍ የምንጠቀምበትን ቤት ነው:: በተጨማሪ አብያተ ክርስትያናት እና መቃብሮች የህይወታችንን ሁለት ገፅታዎች ማለትም ህይወት እና ሞት ያመላክታሉ ::

ሃይደገር ይህን ታሪካዊ እውነታ ለማስቀመጥ ያስቻለው object (being present-to-hand) በኛ ቋንቋ ቁስ አካል ልንለው እንችላለን እና (being- ready-to-hand) አገልግሎት የሚሰጥ መሳሪያን በማነፃፀር ነው:: ሃይደገር “እኛ ዓለም ውስጥ ያለን ህላዌ ነን” በሚለው ፍልስፍናው በ objectivity እና subjectivity እንዲሁም በሌሎች ላይ የነበረውን ፍልስፍናዊ ርኩቻ ሰብሮታል:: ስለዚህ የመጀመሪያ መንደርደሪያ አሳብ በሃይደገር እይታ ማለቴ ነው “እኛ ዓለም ውስጥ ያለን ህላዌ ነን” የሚለውን ነው ማለት ይቻላል::

ወደ ሁለተኛው መንደርደሪያ አሳቡ ሲሻገር “እንደ ጭጋግ ብቻየን ተደመምኩኝ”(I wondered like a cloud alone) የሚለው የእንግሊዘኛ አባባል ብዙ የተለመደ ባይሆንም፤ጭጋግም ቢሆን ብቻውን ይሆን ዘንድ አይቻለውም ይለናል ማርቲን ሃይደገር:: እናም ብቸኝነት ማለት ለብቻህ መሆን ማለት ሳይሆን ከሌሎች ጋር ብትሆንም የድብርትህ መገለጫ ማለት ነው:: የራሳችን ንቃተ-ህሊና (self- consciousness) የሚባለውን ነገር እንኳን ብንወስድ ማረጋገጥ የሚቻለው አለም ላይ ያሉ ነገሮች በጭንቅላታችን ውስጥ እንዳሉ በማሰብ ሳይሆን ከዛ ውጭ እንደሆኑ በማወቅ ነው::

በተጨማሪም ከሰዎች ጋር ያለን ግንኙነት ማህበራዊ መሆኑ ያስረዳናል:: እናም ሰዎቹ ቀድመን እንደ አሉ ከተቀበልናቸው በኃላእንደሌሉ ማየት ተገቢ አይደለም:: ስለዚህ ጓደኝነትም ሆነ ማህበራዊ ግንኙነት የሚቻለው ከሌሎት ጋር ከምንጋራት አለም ነው ከማለቱም በተጨማሪ፤ አንድ ሰው በራሱ መቆም አይችልም "ህላዌችን ከሌሎች ጋር ያለን ህላዌ ነው" (we are being with- others) በማለት ያስረዳናል::

ይህ የሃይደገር አሳብ እንደ ሁለተኛ መንደርደሪያ ልንወስደው እንችላለን::እንደ ሶስተኛ መንደርደሪያ አሳብ ቀጥሎ የምናገኘውን እንመለከታለን:- ህላዌ ከሌሎች ጋር (being- with- others) ወደ የመንጋ ሰዎች አለም ወይንም (the they-self) ሲፈጠፈጥ ራሳችን እናጣና በልምድ እንዳየነው ቁስ አካል (present-to-hand) ኣልያም አገልግሎት እንደሚሰጥ መሳሪያ (ready-to hand) እንታያለን:: "ስለዚህ የመንጋ ሰዎች ዓለም ትልቁ ችግር እኛነታችንን ወደ ዘቀጠ ሁናቴ መፈጥፈጡ ብቻ ሳይሆን፤ አለማችንንም ሆነ የመኖር ትርጉማችንን እንዳንመረምር ጥቁር መጋረጃ ማበጀቱ ነው::"ሃይደገር ሁኔታውን በጥልቀት ሲያብራራ የመንጋ ሰዎች አለም እላያችን ላይ በሚያደርሰው ጭቆናና ፍጥፈጣ ከ(being -with- others) ወደ (being -am ong one-anoth er) እንዘቅጥና በሚያስደስታቸው ነገር እንደሰታለን አንድ የጥበብ ስራን ደግሞ እነሱ እንደተመለከቱት፣ እንዳነበቡት እና እንደፈረዱት እንገነዘበዋለን::እነሱ እንደዘቀጡት ሁላ እንዘቅጥና እያንዳንዳችን መንጋውን እንቀላቀላለን:: እናም ራሳችንን እናጣለን:: እንደ ሃይደገር ኣነጋገር ይህ ዝቅጠት ብዙ መገለጫዎ ያሉት ብቻ ሳይሆን የሰው ልጅ የመኖር ወይንም የህላዌ ትርጉም ከዚህ የመንጋ ሰዎች አለም ነፃ ለመውጣት በሚደረግ ጥረት ይመለሳል:: እንዴት ቢባል በቀጣይ ጽሁፎቼ በጥልቀት የሚብራራ ይሆናል:: ለጊዜው ግን የህላዌ ትርጉም ጥየቃ በሚለው ርእስ እንጀምር::

የባህላዊ ትርጉም ጥየቃ ህላዌ ከጥንታውያን ግሪክ ፈላስፎች ማለትም ፕሌቶ እና ኣርስቶትል ጀምሮ ረጅም ጊዜ ያስቆጠረ ቢሆንም "በዚሁ ጊዜ ጥየቃው ተረስቷል" በማለት ህላዌና ጊዜ (Being and tim e) በተባለው መጽሃፉ እንደ መግቢያ የሚጠቁመን ሃይደገር ፤ "ይህ ቀዳሚ ጥየቃ በአሁኑ ጊዜ የተረሳበት ምክንያት ዐፈናና ሳንሱር ስለበዛበት ሳይሆን በሀፍረተ-ቢስ መንገድ ወደ ማህበረሰቡ ወርዶ /ዘቅጦ/ ቀዳሚነቱን ስላጣ ነው"ይለናል። በተጨማሪ ልክ በህፃንነታችን በተደጋጋሚ እንደምሸመድደው ግጥምና ጸሎት በመሆን የታወቀና ያንቀልፋ በመምሰሉ ትርጉሙን እንዳንገነዘብ አድርጎናል ይለናል::

"በሌላ ኣነጋገር ጥንታውያን ፈላስፎች ትርጉሙ የተደበቀና አወዛጋቢ አድርገው ሲገነዘቡት የነበሩትን ምስጢረ-ህላዌ ወደ አሳፋሪ ግልጽነት ዘቅጧል::"ዝቅጠቱ እንዳለ ሆኖ የህላዌ ጥየቃ የሁሉንም ጥየቃዎች እናትና አባት ከመሆን አልፎ ሁላችንንም የሚመለከተን ከመሆኑም ባሻገር "በማወቅም ባለማወቅም ስለሁሉም ነገሮች ስራወራ በከፍተኛ ደረጃ የምናወራም ስለ ነገረ- ህላዌ ነው::" ስለዚህ ትርጉመ ህላዌ በሚመለከት ያለን ግንዛቤ በጥልቀት እንድንመረምር እንገደዳለን:: እንደ ሃይደገር አባባል "ጉዳዩን በጥልቀት ከመረመርን በኋላ ምንም ነገር ባናገኝ እንኳን የህላዌ ትርጉም ምንድን ነው ?" የሚለው ጥየቃ ግንዛቤዎቻችን ለማጥራት ሊያግዘን ይችላል::'

ጥንታውያን ፈላስፎች ምስጢረ ህላዌ (ontology) ትልቁ ሴራ ህላዌን Universal Concept ማድረጋቸው ብቻ ሳይሆን የማይፈታ አልያም የማይተነተን አሳብ ማድረጋቸውንም ጭምር ነው የሚለን ማርቲን ሃይደገር ፤ "ይህም የህላዌ ትርጉም በተለመዱት ግንዛቤዎቻችንና ቋንቋዎቻችን እንድንፈልገው ያስገድደናል ይለናል::" መቸስ ስለ አለማችን እና እኛ እዚህ አለም ላይ ስላለን ቦታ ሳንገነዘብ ህይወታችንን ልንመራ አንችልም:: "ምንም እንኳን ይህ ግንዛቤ የበሰለ ነገረ ህላዌኣዊ (ontological) ባይሆንም፤ ህይወታችንን ስንመራ መገለጫ የሚያገኝ ሊሆን ይችላል::" ከመሰረተ- ኑሮኣችን ጀምሮ በግንዛቤ ህላዌ እንኖራለን የሚለን ሃይደገር፤ ለዚህ ነው የምጢረ ህላዌ ጥልቅ ምርመራ ማድረግ የሚጠበቅብን ለማለት የታተረ ይመስላል በወንዛችን ቋንቋ::

የአውደብሩህን ገፃች

ሰላም ውድ የአውደ - ብሩኃን ገፆች አንባቢያን እንደምን ቆያችሁን? እንደሚታወቀው የአውደ - ብሩኃን ገፆች አምድ ላይ በሀገራችን በተለያዩ የሙያ መስክ በመሰማራት ለሀገራቸው መልካም የሚባሉ ትሩፋችን ያበረከቱ ግለሰቦች እና በመዝናኛው ዘርፍ ፣ በትምህርት ፣ በቢዝነስ፣ በስፖርት ፣ በኪነ-ጥበብ እና በሌሎች መስኮች በሰሯቸው ተግባራት ለወጣቶች ምሳሌ ፣ አርያ የሚሆኑ እና ለንባቢያንን እያዝናኑ የህይወት ስንቅ ያስይዛሉ ያልናቸውን እንግዶች የምናቀርብበት መድረክ ነው። የዛሬው የአውደ - ብሩኃን ገፆች እንግዳችን ወ/ሮ መሰረት አዛገ ትባላች በተለያዩ የበጎ- አድራት ስራዎች ላይ ለሀገራችን በርካታ ትሩፋችን ያበረከተች ግለሰብ ናት። በመሆኑም ወ/ሮ መሰረት አዛገ ከቅን-ድል መጽሄት ጋር ያደረገችውን ቆይታ በአውደ - ብሩኃን ገፆች አዘጋጅ ነጻነት ጌታቸው እንደሚከተለው ይቀርባል። ሰናይ ንባብ

ቅንድል ፡-በመጀመሪያ እንግዳችን ለመሆን ፍቃደኛ ስለሆንሽ በቅንድል መፅሔት አዘጋጆችና በውድ አንባቢዎቻችን ስም ከልብ አመሰግናለሁ።

መሰረት_፡- እኔም ስለጋበዛችሁኝ እጅግ አመሰግናለሁ ቅንድሎች።

ቅንደል፡- እስቲ ወደኋላ ልመልስሽና መሰረት በጎ አድራጎት ድርጅት ወይንም MHO መች ተመሰረተ? አመሰራረቱስ እንዴት ነበር?

መሰረት፡- ያው አብዛኛው ሰው በልጅነቱ በሚያየው እና በሚገጥመው ነገር ተነስቶ ወደፊት አድጌ ይሄን ችግር መቅረፍ ብችል የሚል ምኞት ያድርበታል። ከዛም ውስጥ የበጎ አድራጎት ድርጅት መክፈት አንዱ ምኞታችን ሊሆን ይችላል። እኔም በልጅነቴ ያ ህልም ነበረኝ። እና MHO የተመሰረተው ከ 10 ዓመት በፊት ነው በኛ አቆጣጠር በ 2003 ዓ.ም ማለት ነው። አመሰራረቱ ደግሞ እንደነገርኩሽ ህልሙ ስለነበረኝ በኔ ሀሳብ ጠንሳሽነት ነው ሌሎችም ድጋፍ ያደረጉ ቢኖሩም። የሴቶችን እና ህፃናትን ህይወት መሰረት ለማስያዝ በተለይ ተገዳ ወይንም ተታለ ልጅ የወለደች በሱ ምክንያት ትምህርቷን ያቋረጠች እና ከህይወት አላማዋ የተሰናከለችን ሴት የመደገፍዓላማን ይዞ የተመሰረተ ነው

ቅንደል፡- ግሩም ነው። አሁን ላይ MHO ትልቅ ድርጅት እንደሆነ የሚታወቅ ነው። እንደው ትኩረት ሰታችሁ እየሰራችሁ ያለው ነገር ምንድነው? በዋነኛነት የምትሰሩት ምን ላይ ነው?

መሰረት ፡- በዋነኝነት እንግዲ እንዳልኩሽ ነው ዓላማችንን ሳንለቅ ነው የምንሰራው። የሴቶችን እና የህፃናትን ህይወት መቀየር ላይ ነው ትኩረት አድርገን የምንሰራው። በእኛ ስር ያሉ ብዙ ከጎዳና ላይ የተነሱ እናቶችና ወላጆቻቸው በህይወት ያሏቸውም የሌላቸውም ህፃናቶች አሉ። ለእነሱ መሰረታዊ የሚባሉ ነገሮችን ሁሉ እናደርጋለን።

ቅንደል፡-መሲ በዚህ በኩል የግል ህይወትሽ አለ ቤተሰብ ታስተዳድርያለሽ በሌላ በኩል ደሞ የዚው የድርጅቱ ትልቅ ሃላፊነት አለብሽ። እንጨምር ካልንም ኢትዮጲያ ውስጥ ነንና ማህበራዊ ህይወትም አለ ታድያ ይሄን አንድ ላይ ማስኬድ አይከብድም?

መሰረት ፡- ውይ ይከብዳል በናትሽ። ከባድ ብቻም ሳይሆን በአንዱ ውጤታማ ስትሆኚ በአንዱ ትጎጃያለሽ።

እና አሁን እኔ ቤተሰቤ ላይ እንዲሁም ማህበራዊ ህይወቴ ላይ ትልቅ ተፅዕኖ አድርጎብኛል።ምክንያቱም የቀብር ሰዓቶች የኔ የስራ ሰዓቶች ናቸው። ቁጭ ብዬ የማስተዛዝንበት ሰዓት ደሞ ከሰዎች ጋር መረጃ የምለዋወጥበት ሰዓት ይሆንብኛል። ብቻ እንደዚህ እንደዚህ ያሉ ማህበራዊ የሆኑ እንቅስቃሴዎችን እንዳደርግ ስራው አይፈቅድልኝም። በተጨማሪም እቤቴ ውስጥ ልጆቼን ማስጠናት ፣ መንከባከብ እና ምን ሆናችሁ ብዬ መጠየቅ አልችልም። ወደ ቤት ስገባም ስራ ይዤ ነው እና ከብዙ እንቅስቃሴዎቼ ጋይ ይቃረናል ግን የሆነው ሆኖ ለማስማማት በጣም እጥራለሁ።

ቅንድል ፦ የበጎ አድራጎት ድርጅቱን ስትመሰርቺ ከባዱ የገጠመሽ እንቅፋት(Challange) ምን ነበር?

መሰረት ፦ ይሄ ድርጅት ለመመስረት ስነሳ በጣም ከባዱ ነገር የነበረው ማንንም ማሳመን ያለመቻሌ ነበር። ከራሴ ቤተሰቦች ጀምሮ የምባለው ነገር "ሴት ነሽ አትችይም ፣ ከባድ ነው ይቅርብሽ ፣ ዝም ብሎ ልፋት ነው የሚሆንብሽ " የሚሉ ተስፋ አስቆራጭ መልሶች ነበሩ እንደው እንደ መቃብር አፈር ቁጠሪው ልክ አፈርሽን አራግፈሽ ከመቃብር እንደወጣሽ ቁጠሪው ይሄን ማሳካቴን፤ በጣም ብዙ ውጣ ውረድ ነበረው።

ቅንድል ፦ እንደው ከጠንካራዋ መሰረት ወጣት ሴቶች ምን ቢማሩ ትያለሽ?

መሰረት ፦ አምምምም ያን ያህል ጠንካራ ሆኜ ሰዎች ከኔ ቢማሩ ብዬ የማስበው ነገር እንኳን ያለኝ አይመስለኝም። ግን እንደው ሰለሆንኩ ደስ የሚለኝ ነገር የውሳኔ ሰው መሆኔ ነውና ሁሉም ሰው ለሚፈልገው ነገር ምንም እንኳን ከባድ ቢሆንም መወሰን የሚችሉ ቢሆኑ ብዬ አስባለሁ። በተጨማሪም ለወሰኑበት ነገር ደግሞ በፅናት መታገል መቻል አለባቸው። አሁን በጣም ፅኑ ካልሆንሽ በተለይ የኛ አይነት ስራ ፁኑ ልብ ፣ ትዕግስት ና ውሳኔ ያስፈልገዋል። እነዚን ነገሮች ሳስብ በእውነት ትልቃ ጫንቃ ወይም ትከሻ አለኝ ማለት ነው ብዬ እንዳስብ ያደርገኛል። እና ይሄ ለህይወት መሰረት ስለሆነ ሁሉም ሰው ቢመሰርተው ብዬ አስባለሁ።

"..ድርጅት እንዲበዛ አይደለም በጎ ልብ እንዲበዛ ነው የሚፈልገው.."

ቅንድል ፦ አሁን እንደሚታየው በሀገራችን ላይ ከበፊቱ በተሻለ ብዙ በጎ አድራጎት ላይ የሚሰሩ ድርጅቶች እየበዙ ነው። የበጎ አድራጎት ስራልምዳችን በአጠቃላይ ምን ይመስላል ትያለሽ? አዲስ እየመጡ ላሉ ድርጅቶችስ ምን ትመክሪያለሽ?

መሰረት ፦እእእእ እንግዲህ የሌላ ሀገር ተመኩሮዎችን እና ልምዶችን ስሰማና ሄጄም የማየቱ እድል ኖሮኝ ሳይ የኛ ሀገር የበጎ አድራጎት ድርጅቶችን ቁጥር እና ያሉብንን ችግሮች ሳይ ምንም አይገናኙም። አሁንም እየጨመረ ቢሆንም እጅግ በጣም ብዙ ይቀረናል። በዙ ብዬ አላምንም ችግራችን ብዙ ስለሆነ ግን እኔ ድርጅት እንዲበዛ አይደለም የምፈልገው በጎ ልብ እንዲበዛ ነው የምፈልገው። በጎ ልብ ያለው ሰው ነው ወይ የሚመሰርተው የሚለውም ሌላ ጥያቄ ነው። ማንም የማያውቃቸው ግን የብዙ ሰው ህይወት የቀየሩ ብዙ ሰዎች አሉ ። በቤተሰቦቻችን እንኳን ስናይ የዘመድ ልጅ አምጥተው ለጥሩ ነገር የሚያበቁ ፣ እእ ለተራበ የሚያጎርሱ ፣ ገንዘብ ሰጥተው ሳይሆን አበድረውም የሰው ህይወት የሚቀይሩ ያልተጨበጨበላቸው ብዙ ደጋግ ሰዎች አሉ በዛም አንፃር ተቃራኒዎች አሉና የድርጅት መብዛት ችግሩን አይቀርፍም የበጎ ልብ ባለቤትመብዛት እንጂ። ስለዚህ ሁሉም ነገር በጎልብን መሰረት ያደረገ ከሆነ በአጭር ጊዜ ሁሉም ነገር ይቀየራል። እየመጡ ላሉ ድርጅቶች ደግሞ ልል የምችለው እራሳቸውን በራሳቸው ሚዛን መዝነው እኔ ብቁ ነኝ? እኔ ፅኑ ነኝ? እኔ በፍፁም እጅ አልሰጥም ይሆን? የሚለውን ጥያቄ ቀድመው መልሰው ወደስራ ቢገቡ ብዬ እመክራለሁ ምክንያቱም ይሄ ስራ እጅግ በጣም ከባድ ነው። የወሰደም የሚያማሽ የሰጠሽም የሚያማሽ ሁኔታ ያለበት ስራ ስለሆነ ማለት ነው።

ቅንድል ፦ መሲ እትዮጵያዊነት ማለት ምን ማለት ነው? የሀገር ፍቅርንስ እንዴት ትጋኒዋለሽ?

መሰረት ፦ ሁል ግዜ እንደምለው እትዮጵያዊነት ለኔ መልካምነት ነው። በተጨማሪም ሁልጊዜ የማነሳው ነገር አለ "ከኖህ እስከ ኢህአዲግ" የሚል ፈላስፎች የፃፉት የእትዮጲያን ታሪክ የያዘ መፅሐፍ አለ እዛ ላይ ምን ይላል መሰለሽ " እትዮጵያዊያን ታላላቆች ፣ መልከ መልካሞች ፣ ደጋጎች ፣ እሩቅ ያሉ አማልክታን የሚወዷቸው ፤ ጠንካሮች ፣ በጦርነት አልያም በእርጅና በስተቀር በበሽታ የማይሞቱ ፣ ሀሰት ከአንደበታቸው የማይገባ ታላላቅ ህዝቦች ናቸው " ብሎ ተፅፏል። እና እትዮጲያዊነት ማለት ይሄ ነው። መሰረታችን ይሄ ነው የተለጠፉብንን ቆሻሻዎች አራግፈን ወደዚህ እትዮጵያዊነት መመለስ መቻል ነው ያለብን እና ኢትዮጵያ ሲባል ከዚህ ውጪ አይታየኝም። የሀገር ፍቅርን የምገልፀው ደሞ ለሌሎች ሰዎች በምሰጠው ፍቅር መጠን ነው የማየው። ሀገር ማለት ሰው ነው ሰዎቿን ጠልተን እትዮጵያን እንወዳለን ማለት አንችልም ወይደሞ ህዝቦቿን ወደን ኢትዮጵያን አንወዳትም ማለት አንችልም። ከጎናችን ያለውን ያለስስት ስንወድ ስንቀበል ሀገር መውደዳችንን ይገልፃል። እእእ ያደጉት ሀገሮችን ስታዬ እኔ የምወድላቸው ነገር ምንድነው መሰለሽ አንድ ነገር ሲሰሩ ስለመላው ሀገር ውጤት ነው የሚያስቡት። የሚያመጣውን ጥሩ ውጤት እያሰቡ ነው የሚሰሩት እኛ ጋር ግን እንደዚህ አይነት ነገር የለም መንገድ ትራንስፖርት የሰራውን መብራት ሃይል ያፈርሰዋል ከፈለገ መብራት ሃይል የሰራውን ደሞ ሌላ እያፈረሰው መኖር ከባድ ነው። ስለዚህ አንድን ነገር ስንሰራ ቀድመን ብዙሀኑን ስለመጥቀሙ አስበን ከሰራን ነው የሀገር ፍቅር መገለጫ ሊሆን የሚችለው ብዬ አስባለሁ።እትዮጵያዊነት በፉከራ እትዮጵያዊነት ግንባር ላይ አረንጓዴ ቢጫ ቀይ ቀለም በመቀባት አይደለም የሚገለፀው እትዮጵያዊነት መሰዋትነት ይፈልጋል። የምትወጂውን ነገር አጥብቀሽ እንደምትጠብቂው እትዮጵያንም እንደዛው ልንጠብቃት ይገባል። የዛኔ ነው መኩራቱም ሀገር መውደዱም።

ቅንድል ፦ አሁን ባለንበት ወቅት እንደ ሀገር በየቦታው ሰላም ማጣታችን ሁላችንንም የሚያሳስበን ነገር ሆኗል። በዚህ ጉዳይ ከወጣቱ ፤ ከጥበብ ባለሞያው ፤ ከሀይማኖት አባቶች ፤ ከወላጅ እንዲሁም ከመንግስት ምን ይጠበቃል ትያለሽ?

መሰረት ፦ እንግዲህ አሁን እየሆነ ያለው ነገር እና እያየን ያለነው ነገር እጅግ በጣም ያሳስበኛል ፣ ያመኛል ፣ ምን ማድረግ እንዳለብኝ ሁሉ ሳስብ ይጨንቀኛል።እትዮጵያ ታማለች አሁን ምጥ ላይ ነች ግን ደግነቱ ምጥ ይወለዳል። በጣም ደስ የሚለው ነገር በቅርቡ ትገላገላለች። ኢትዮጲያ የሁሉ መጀመሪያ ነች የእግዝሐብሄር ሀገር ነችና ምንም ብትሆን ትድናለች። ብቻ የምጡ ግዜ እንዳይበዛ መፀለይ ነው። የሀይማኖት አባቶች በየሀይማኖታቸው ስለፍቅር ስለይቅርት አብዝተው ማስተማር አለባቸው። የተጣላንም ያስታርቁ ስላምን ያምጣልን ብለው ይፀልዩ። ወላጆች ልጆቻቸውን ይቁጣጡሩ አዋዋላቸውን ይከታተሉ ተቻችሎ መኖርን ለልጆቻቸው ያስለምዱ ከጎረቤት ከአከባቢው ሰው ጋር በፍቅር እየኖሩ ለልጆቻቸው ምሳሌ ይሁኑ። የመንግስት አካል ወጣቶች ላይ ትኩረት ሰጥቶ መስራት አለበት ብዬ አስባለሁ ስራ አጥ በበዛ ቁጥር የሚፈጠሩት ችግሮች እየጨመሩ መሄዳቸው አይቀርም ስለዚህ ወጣቶች በስራ ቢዚ እንዲሆኑ መደረግ አለበት ከዛ ስራ ውስጥ በጎ አድራጎቱ አንደኛው ነው። ወጣቱም ለመማር ምክር ለመስማትና ለመታረም ዝግጁ መሆን አለበት ብዬ አስባለሁ።

ቅንድል፦ "መሰረት በጎ አድራጎት ድርጅት" በዋነኛነት የሚተዳደረው እንዴት ነው? ቋሚ ገቢ አለው?

መሰረት ፦ የበጎ አድራጎት ዋነኛው ችግር ቋሚ ገቢ ያለመኖሩ ነው። እኛም በዚህ ምክንያት ችግር ላይ ነን ከሀገር ውስጥም ከውጪም የሚደግፉን አካላት አሉ ግን ያ በቂ አይደለም። የምንሰራቸው ፕሮጀክቶች አሉ ግን የሚለቀቀው ብር ለሱም በቂ አይደለምና በጣም እንቸገራለን የቤት ኪራይ ለመክፈልና የሰራተኛ ደሞዝ ለመክፈል የማንችልበት ሆኔታዎችም ይፈጠራሉ እንደው እኔ ተስፈኛ ስለሆንኩ ተስፋ ሳልቆርጥ እሰራለሁ እንጂ ትልቁ ችግር ነው ቋሚ ገቢ ያለማግኘታችን ቢሆንም ደጋፊዎቻችንን በጤና ያኑርልን።

ቅንድል ፦ አንቺና ድርጅትሽ ለወደፊቱ ያቀዳችሁት አዲስ ነገር አለ?

መሰረት ፦ አዲስ የጀመርነው ፕሮጀክት አለ ከሰራተኛና ማህበራዊ ሚኒስተር ጋር የምንሰራው። ከጎዳና ላይ እናትን ልጆችም ካላት ከነልጆቿ አንስተን ወደተቋማችን አስገብተን በመጀመሪያ መሰረታዊ የሚባሉትን መጠለያ ፣ ምግብ ና ልብስ በማሟላት። ሁለተኛ ደግሞማረጋጋት ከሱስ ማላቀቅሶስተኛ እራስን ሊያስችል የሚችል ስልጠና በፍላጎታቸው በማሰልጠን አስመርቆ ትንሽ መነሻ ገንዘብ ከሰጠን በኋላ ወደስራ እንዲገቡ ለማድረግ ስራ ጀምረናል።

ቅንድል ፦ እኔ ጥያቄዎቼን ጨርሻለሁ መሲ አንቺ ቀረ የምትይው ነገር ካለ እንዲሁም የምታመሰግኚው አካል ካለ እድሉን ልስጥሽ።

መሰረት ፦ MHO እንዲቀጥል ብዙ ዋጋ እየከፈሉ ያሉ ሰዎች አሉ በውስጥ ሆነው የሚሰሩም ከውጪም የሚያግዙን እከሌ እከሌ ብዬ አልጠራም ሁሉንም አመሰግናለሁ። በዋናነት ደግሞ አምነውን በኛ የሚረዱትን ላመሰግን እፈልጋለሁ። ተረድተውን አምነውን ተቀብለውን ተለውጠው ወደስራ የገቡና የተለወጡ አሉና እነሱን እጅግ በጣም አመሰግናለሁ። ምኞታችን እንዲሳካ አድርገዋልና። ሌላ ማስተላለፍ የምፈልገው MHO የሁላቹንም እርዳታ ይፈልጋል እንደው ለአራስ ውሃም ሊያጥር ይችላል እና አንድ ዳይፐርም አንድ የፀጉር ቅባትም ቢሆን ይዛችሁ እየመጣችሁ ጠይቁን ለማለት እፈልጋለሁ።

ቅንድል ፦ በጣም አመሰግናለሁ እኔም። በማንኛውም ጊዜ እርዳታችን ካስፈለገሽ "ቅንድል ኢትዮጲያ የባለራዕይ ወጣቶች ማህበር" ከጎንሽ እንደሚሆን ላሳውቅሽ እፈልጋለሁ።

መሰረት ፦ እኔም በጣም አመሰግናለሁ። በርቱ እናንተም ስማችሁን ስሰማ በጣም ደስ የሚለኝ የወጣቶች ስብስብ ናችሁ።

የቅኖች ገፅ
የአንድነት ዘማሪ የታሪክ ሞልክቶች

አድዋ ከቃ ከፍ ብሎ በትግባር ተፈትኖ እንደ ተራራው ገዝፎ የተሰየመ የጥቁር ህዘቦች ሁሉ ጌጥ የሆነ ድል ነው። የሰው ልጅ የዛሬ ማንነትና ስነ-ልቦና ከኖረው ታሪክ ጋር በእጅጉ ይያያዛል። ታዲያ ይህን ታሪክ መረዳትና ማክበር ካንድ ተሻጋሪ ትውልድ የሚጠበቅ እውነት ነው። አድዋ የሀገራችን የትናንት ታሪክ ሆኖ በአባቶቻችን ገድል የምንፎክርበትና የምኮፈስበት ሳይሆን የተዋደቁበትን አላማ ከልባችን ተረድተን የአንድነት ሚስጥሩን የምንመዝንበትና አላማውን የምኖርበት ሊሆን ይገባል። ታዲያ ይህንን የተሻጋሪ ትውልድ መለያ እውን በማድረግ ለአመታት ጉዞ አድዋ በሚል የትናት ታሪካችንን በማስታወስ የዛሬ አንድነታችንን ለመጠበቅ በርካታ ወጣቶች በየአመቱ የክተት አዋጅ ከተነገረበት ቦታ እስከ ታሪካዊው ገድል ከታቢ ምድር አድዋ ድረስ በእግራቸው የሚጓዙ ውድ የዘመናችን ትውልዶች አሉ። የዚህ ታሪካዊ ጉዞ ተሳታፊ የሆኑ ወገኖች የሚኖሩበት ጥልቅ የሆነ ምክንያታዊነት እና ሀገር ፍቅር ለስንቶቻችን እንደ ምሳሌ ለአንዳዶች ደሞ እንደሞኝነት ሆኖልናል። ግን እውነታው የትውልዱን ምክንያታዊነት ፣ ቅንነትና አንድነት የሚሰብኩ የዘመናችን የሀገር ፍቅር መገለጫ ምሳሌዎች ናቸው። እነዚህ ተጓዦች ከተለያየ የሀገራችን ክፍል ተሰባስበው ይህንን ጉዞ ሲያደርጉ በእያንዳንዱ የሀገራችን ክፍል የሚገኘውን ወገን እውነተኛ ማንነት በማይነጥፍ የፍቅር ወግ እየታደሙ የጋራ የቅንነትና የመተሳሰብ አንዱ አንዱን የመጠበቅ ጋሻ መሆንን እየኖሩ በበሰለ ምክንያታዊነት የሀገር ፍቅር ከፍታን በተግባር ይኖሩታል። አዎ በተረት መጽሀፍ ሳይሆን በአይናቸው የኢትዮጲያዊነትን ጥግ ያውቁታል ፣ የምስኪኑን የሀገሬ ገበሬ ቅን ልብ በየዕለቱ ያገኙታል። “ካየኸው በላይ ማን ይነግርሀል?” እንዲሉ አበው ከተነገራው በላይ በአይናቸው የሚሳሳለት ውብ ሀገር እንዳለን ያስመሰከሩ ቅን ፣ ምክንያታዊና ሀገር ወዳድ ትውልድ ናቸው። ቅንድል መጽሄትም በቅጽ-2 በቁጥር 7 እነዚህን የአንድነት ዘማሪ የሀገር ፍቅር ከፍታ ማሳያ የሆኑ ወጣቶችን የቅኖች ምሳሌ ስትል አመስግናች። በመንገዳቸው ሁሉ ለነገ የሚሆን የሀገር ፍቅር ትሩፋት እያኖሩ ነውና ክብር ይገባቸዋል።

የቅሞች ገፅ

የሴትነት ጋሻ

በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት የሚማሩ ተማሪዎች ከትምህርት ግዜያቸው ውጭ በሀይማታዊና በክህሎት ስራዎች ላይ ግዜያቸውን ከሚያጠፉት በላይ ብዙዎቹ በሚባል ደረጃ የመጠጥ ቤቶች ደንበኛ እና በሱስ አለም ውስጥ ሲዋኙ ይስተዋላል። ነገር ከዚህ ይልቅ ለአዕምሯቸው ሰላም ለእህትና ወንድሞቻቸው መከታ ሆነው በቅን ልቦና ነግቶ እስኪ መሽ ስለሌሎች የሚያስቡና የሚጨነቁ ማግኘት ቀላል አይደለም። ከፍተኛ ትምህርት ተቋማት የሳይንሳዊ እውቀት ቤት ብቻ ሳይሆን የማህበራዊ ህይወት መሰረት ፣ የአመራር ችሎታን መሰረት ፣ የሰብዓዊነታችን ማሳያ ፣ የአብሮነታችን መግለጫና የማይረሳ ትዝታ ማስፈሪያ ሰፊ ገጽ ነው። ይህንን ሰፊ ገጽ በምክንያታዊነት ተረድተው በአብሮነት ከብረው በቅንነት ነግሰው የሚታዩበት ግን ልባሞች ብቻ ናቸው። ከነዚህ ልባም ውስጥ በዛሬው የቅሞች ገጽ ላይ ልናመሰግናው የወደድነው በሀዋሳ ዩኒቨርስቲ ተቋቁመው ከዩኒቨርስቲው አልፈው ለሀገር የሚሆን ተግባር እየከወኑ የሚገኙትን የ‹‹መራሒት›› ቤተሰቦች ልናመሰግን መደድን። መራሒት ማለት መሪ ሴት ማት ሲሆን የነዚህ ቅን እንስቶች አላማ በዩኒቨርስቲውም ይሁን ከዩኒቨርስቲው ውጭ የሴት እህቶቻችን የህይወት መሪነት መምህር ፣ የኑሮ ጠባቂ ፣ የፍቅር ሰባኪ በመሆን በራሳቸው የሚተማመኑ እልፍ ሴቶችን ለማፍራት እረጅም እርቀት እየተጓዙ የሚገኙ ቅሞች ናቸው። መራሂት በሀዋሳ ዩኒቨርስቲ ለሴት ተማሪዎች የህይወት ክህሎት ስልጠና ፣ የአብሮነት ምሳሌ ከመስጠት ባለፈ የተቸገሩትን በማገዝ የሚሰሩ ሲሆን ከዚህ ከፍ ባለ ሁኔታ ባለፉት ጥቂት ወራቶች ከሌሎች ማበራት ጋር በመተባበር በሀገራችን በተለያዩ አካባቢዎች ንጽህና መጠበቂያ ለሚያስፈልጋቸው እህቶቻችን ድጋፍ በማሰባሰብ ላይ ይገኛሉ። ከዚህም ጋር በተያያዘ በማህበረሰባችን ዘንድ ከወር አበባ ጋር በተያያዘ ያለውን ግንዛቤ የማስተካል ስራ በመስራት ከመፈክር ያለፈ የእህቶቻችን ጠበቂ በመሆን እየሰሩ ላሉት ስራ ቅንድል ዲጂታል መጽሄት በአንባቢያን ስም የከበረ ምስጋና እያቀረበች ቀጣዩ የቅንነት መንገዳቸው የሰመረ እንዲሆን ትመኛለች።

በነዋል አቡ በከር
በ መቀሌ ዩኒቨርስቲ የጋዜጠኝነት እና የኮሚኒኬሽን መምህር
newalabubeker13@gmail.com

ውበትን ፍለጋ

የሀገራችን ሙዚቀኞች የውበትን ነገር ቀዶ በመስፋት የሚስተካለቻው አልነበረም። ቆየት ካሉት ፍንጭቷ ጀምሮ እስከ ዛሬው "ወገቧ" ዘፈኖቻችን ድረስ የውበትን ነገር መለኪያ መጠኑን በዘፈን ግጥሞቻቸው ውስጥ አጣፍጠው ሲከቱ እንመለከታለን። አንዳንድ ግዜ በአንድ ዘፈን ውስጥ የአንዲት ሴት የውበት መገለጫ ከላይ እሰከታች ከመዘርዘሩ የተነሳ አንዲት ሴት ወደ ውበት ሳሎን ሄዳ መዋብ ብትፈልግና ባለሞያው እንዴት መሰራት ትፈልጊያለሽ ቢላት "ልክ እከሌ ዘፈን ላይ እንዳለችው" ልትል ትችላለች።
ከፍንጭቷ እስከ ችምችም ያለ ጥረሷ ፤ ከጓራዳ እሰከ ሰልካካ ፤ ከለግላጋ እስከ ድንቡሽቡሽ ፤ አንዳንዴ ጠይም አንዳንዴ ነጭ ፀሀይ መሳይ ፤ አንድ ግዜ ደርባባ ሌላ ግዜ ቀልጣፋ ፤ አይን አፋር ወይም ተጫዋች እነዚህ ሁሉ ምንም እንኳን ሀለት የተለያየ ጫፍ ላይ የሚገኙ የውበት መገለጫዎች ቢሆኑም በራሳቸው ግዜና ዘመን ወይም በአንድ ዘመን ግን በተለየ እይታ የውበት ጥግ ሆነው ከርመዋል።

አጃኢብ የሚያስብለው ግን ይሄ አይደለም። የሰው ልጅ በባህሪው ቆንጆ ነገር ሁሉ የሚማርከው ፍጡር ነው። ቆንጆ ሴት ፤ቆንጆ ወንድ ፤ ቆንጆ ልብስ ቆንጆ ቤት ። ውበት ለቀልብም ለአይንም የደስታ ምንጭ ነው። ጥያቄው እዚ ላይ አይደለም አስገራሚው ነገር ሰዎች ቆንጆ ሆነው ለመታየት የማይወጡት ዳገት የማይወርዱት ቁልቁለት አለመኖሩ ነው።

በአንድ ወቅት በተደረገ ጥናት በተለይ ከ1940ዎቹ (እንደ ጓርጎሮሲያውያኑ አቆጣጠር) ጀምሮ በተለይም ሴቶች ውበታቸውን ለማጉላትና ለመጠበቅ ያደርጉት የነበረው ጥረት የሚያስገርም ነበር። ያው ያለነው 21ኛው ክፍለ-ዘመን ላይ ነውና ውበትን ከመጠበቅ አልፎ ውበትን እስከ መቀየር ስለደረስን የጥንት ቆነጃጅቶች ያደርጉት የነበረው ነገር ብዙ አያስገርመን ይሆናል። ታዲያ ጥናቱ ባሰባሰባቸው ፎቶግራፎች ሴቶች ፊታቸውን ከፀሀይ ጨረር ለመከላከል ሙሉ በሙሉ ፊታቸውን በጭምብል ሸፍነው በመንገድ ሲንቀሳቀሱ ፤ የፀጉር ማለስለሻቸውን እንደ እጅ ቦርሳ አንግተው ሲዘዋወሩና ሌሎች ደግሞ ፀጉራቸውን ለማለስለስ የጋሉ ብረቶችን ሲጠቀሙ የሚያሳዩ ናቸው።
አሁንም ቢሆን ለሰሚ አጃኢብ የሚያሰኙ ብዙ የውበት መጠበቂያ መንገዶች ብዙ ናቸው። የሀገራችን እናቶች ትኩስ ቂቤ ጭንቅላታቸው ላይ አድርገው ፤ ሰውነታቸውን ማር ተለቅልቀው ፤ ወይራ ታጥነው ፤ እንሾሽላ(እንሶስላ) ተቀብተው ሲዋቡ ሂደቱ ባይጥመንም ውበታቸውን አስደንቆን ኖረናል። ወደ ሌሎች ሀገራት ጓራ ስንል ደግሞ ሰዎች በመዋቢያ ቦታዎች በእባብ የሚሰጥ የማሳጅ አገልግሎት ሳይቀር ይጠቀማሉ። አንዳንድቹ ደግሞ በደረታቸው ተደፍተው ትንንሽ የፍየል ግልገሎች በላያቸው ላይ እንዲረማመዱ ያደርጋሉ። ሌሎች ደግሞ በቀዘቀዘ የእሳተ ገሞራ አፈር ውስጥ እራሳቸውን ይቀብራሉ። ትላትል በተሞላ ውሀም ሰውነታቸውን የሚያዝናኑ ብዙ ናቸው።

#አጃኢብ

አሁን አሁን በማህበራዊ ድረገፆችም ሆነ በየለቱ ወሬያችን መሀል ሰው ሰራሽ በሆኑ የሴቶች የውበት መጠበቂያ ቁሳቁሶች ማሾፍ የተለመደ ነው። ሰው ሰራሽ ፀጉር (ወይም ተፈጥሯዊ ግን የተውሶ) ፤ ሰው ሰራሽ ጥፍር ፤፤ ሰው ሰራሽ አይን ፤ ቅንድብ ወይም ሽፋሽፍት የመጠቀሙ ነገር ተለምዶ አሁን አሁን ሰዎች የሰውነት አካላቸውን በቀዶ ጥገና እስከመቀየር ደርሰዋል። አንዲት ሴት ከምትፈልገው የፊት መልክ ጀምሮ የሰውነት ቅርጿን ጭምር በመረጠችው መልኩ በቀዶ ጥገና ትቀያይራለች።

በአሜሪካና ሩቅ ምስራቅ እንደዚህ አይነት ቀዶ ጥገናዎች ከመብዛታቸው የተነሳ አንዲት ሴት በአንድ ሳምንት እስከ አምስት ቀዶ ጥገና ማድረጓ ተነግሯል። ይህም ማለት ለምሳሌ ከሳምንት በፊት ጎራዳ አፍንጫ ፤ ወፍራም ፊት ፤ ነጠብጣብ የበዛበት ፊት የነበራት ሴት ከሳምንት በኋላ ሰልካካ አፍንጫ ከነጠብጣብ የፀዳ ፊት ኖርዋተክና እና ሌላም ሌላም ለውጥ አድርጋ ልናገኛት እንችላለን ማለት ነው።
አሁን ላይ በውበታቸው የምናደንቃቸው የአሜሪካ ሙዚቃ ንግስቶች እነ ቢዮንሴ ፤ ጄኔፌር ሎፔዝ ፤ ኒኪ ማናጅ እና የመሳሰሉትና ሌሎች በርካታ እውቅ እንስቶች የዚሁ የውበት ቀዶ ጥገና አሻራ ያረፈባቸው ናቸው። በፋሽን ኢንደስትሪው ትልቅ ቦታ የሚሰጣቸው የካርዳሺያን ቤተሰብ በሚባል የሚታወቁት ሞዴልና የንግድ ስራ ላይ የተሰማሩ ቤተሰቦች የዘመኑ የውበት መለኪያ እስከመሆን የደረሱ ቢሆንም አብዛኛው የሰውነታቸው ክፍል ግን ፍፁም ተፈጥሮአዊ አይደለም። በርካታ ሴቶችም እነዚህን እንስቶች ለመመሰል በየግዜው ቀዶ ጥገና ያደርጋሉ።
ስለ ውበት ቀዶ ጥገና ሲነሳ የአሜሪካዊቷን ተዋናይ አንጀሊና ጁሊን ለመመሰል አንዲት ኢራናዊ ወጣት ባደረገቸው ቀዶ ጥገና ሙሉበሙሉ የፊቷ ቆርፅ መበላሸቱን እናስታውሳለን። ምንም እንኳን የሀገራችንን ባህል አወረድሽ ብሎ የኢራን መንግሰት እስር ቤት ቢከታትም ነገር ግን ከዚያ በኋላም ቢሆን በርካታ ሴቶች የተለያዩ እውቅ ሴቶችን መልክና ቁመና ለመመስል የሚያደርጉት ጥረት ከፍተኛ ነው።።።
ይህ ተውቦ የመታየት ጥማት የፈጠረው የንግድ አብዮትም ቀላል አይደለም። የመዋቢያ እቃዎችን በማምረት አሜሪካ ከፊት ብትመራም ቻይናና ጃፓን በሁለተኛና በሶስተኛነት ይከተሏታል። በአመት ከ በትሪሊየኖች የሚቆጠር ገንዘብ የሚንቀሳቀስበት ይህ ኢንደስትሪ ምንም እንኳን እውቅና መልከመልካም ሴቶችን እንደትልቅ መሳሪያ በመጠቀም በከፍተኛ ሁኔታ እያደገ ቢሆንም የአብዛኛውን ሰው በተለይም የሴቶችን ህይወት ከውበት መጠበቂ ምርቶች ጋር ህይወታቸው በእጅጉ እንዲቆራኝና የውበት መለኪያው እነሱ በሚያስቀሙጡት መስፈሪያ ብቻ የሚለካ እንዲሆን በማድረጉ በማህበረሰቡ ረገድ የሚፈጥረው ስነልቦናዊ ጫናም ከፍተኛ ነው። በትምህርት ቤቶችም ሆነ በየትኛውም ቦታ በማህበረሰባዊ የትስስር ነፆችና በTv መስኮቶች የምናያቸውን አይነት ሴቶችን የመልክ አይነት ያልያዙ ሴቶች የመልከ ጥፋነትና የበታችነት ስሜት እንዲሰማቸው አድርጓል። ይህን ለመሸሽ የሚደረግ ጥረት ደግሞ አለምን ቁጥር ስፍር በሌላቸው ሰው ሰራሽ ምርቶች እንድትጥለቀለቅ አድርጓታል።

እንደ እውነቱ ከሆነ እንኳንስ የሰው ልጅ እንስሶች እንኳን ተቃራኒ ፆታቸውን ለመማረክ ቡዙ ነገሮችን ያደርጋሉ። ወፎች ያዜማሉ። አራዊቶች በጀግንነት ያድናሉ። አውራ ዶሮው እንኳን በቄንጥ ሲያስካካ እንስቷን ዶሮ ለመሳብ ነው። ታዲያ የሰው ልጅ ለገዛ ጥሩ ስሜቱም ሆነ ሌላውን ለመማረክ ቢዋብና ቢጥር ምንም ክፋት የለውም እንበል። አጃኢብ የሚያስብለው ነገርን ግን እዚጋ እናንሳው። እውን ወንዶች የሴቶችን የውበት መጠበቂያ መንገድ ይወዱታል? ይሳቡበታልስ?
በ202 Eric W.Dolan ባደረገው ጥናት በፊታቸው ላይ ብዛት ያለው ሜክአፕ የሚጠቀሙ ሴቶች በአንፃራዊነት በሌሎች ሰዎች አይን ጥሩ ስሜት የመፍጠር አቅማቸው በጣም ዝቅተኛ ነው። እንደ ጥናቱ ከሆነ ሰዎች አብዝተው መዋቢያ የሚጠቀሙ ሴቶችን ሲመለከቱ የሰውነት ባህሪን እንደሚያጡባቸው ይናገራሉ። በሌሎች ጥናቶች ደግሞ ወንዶች ብዙ መዋቢያ በምትጠቀም ሴት እንደማይሳቡ ያሳያሉ። የተወሰኑ ይህን የሚቃረኑ ጥናቶች ቢኖሩም አብዛኞቹ ጥናቶች እንደሚጠቁሙት በራስ መተማመን ትልቁ ተቃራኒ ፆታ የሚሳብበት ነገር መሆኑን ነው። ወንዶች ተፈጥሮአዊ የሆነ ውበትን እንደሚያደንቁና እንዲህ ባለ ውበት ውስጥ የራስ መተማመን እንደሚሰማቸው ጥናቶቹ ያሳያሉ።

ታዲያ በጥበብ ስራዎቻችን ፤ በሚዲያና በየለቱ ኑሮዋችን ውበትን የምንስልበት መንገድ አሁን ላይ ለምናያቸው ውበትን ፍለጋ ለሚደረጉ እብደት መሰል ጥረቶች ምክንያት ናቸውና ብንጠነቀቅስ? ምናልባት አንዲት ሴት ወዳና ፈቅዳ ጥቅምን ከጉዳቱ አመዛዝና ያመነችበትን የውበት መጠበቂያ የመጠቀም መብት አላት። ነገር ግን ሌላን መሰሎ ለመታየት በሚደረግ ጭፍን ፍላጓት ከራስና ከተፈጥሮ ጋር ግብ ግብ መፍጠሩ አስፈላጊ ይሆን?? መልሱን ለአንባቢ ትቻለው።

እኔ በአንድ ተደራሲ ላብቃ። አሁን መፅሀፉን በቅጡ ማስታወስ ባልችልም ነገር ግን ተደራሲው ለሚስቱ ሽማግሌ ሊልክ የነበረበትን ሁነት በጥቂቱ አስታውሳለው። ከቤት ውጭ ረጅም ፀጉር ፤ ረጅም ቁመና ፤ ሽንቃጣ ሰውነት ፤ ቀላ ያለ ፊት ፤ ትልልቅ አይን እና ሲርገበገቡ ቀልብ የሚሰርቁ ሽፋሽፍት ያላትን ሚስቱን ሲያያት እቤት የሚያውቃትን አጠር ያለች ፀጉራም ያልረዘመ፤ የፊቷ ገፅ ጠቆር ያለና ወፈር ያለች መሆኗ ትዝ ይለውና "እንደው ለዚችኛዋ ሽማግሌ ልላክ ይሆን" እንዴ ብሎ አሰበ። አሁን አሁን ሴት ልጅ ከቤት ውስጥና ከቤት ውጪ በመልክ ሁለት ናት ነው ተረኩ። አጃኢብ ነው።

ቅንዶል
DIGITAL MAGAZINE
#ቅንድል ዲጂታል መጽሔት
#Kenedel Digital Magazine

ፊራኦል መስፍን
በመቀሌ የኒቨርስቲ የአዕምሮ ሀኪም እና መምህር
firaolmesfin8@gmail.com

#አዕምሮ ጤና

ሀይሌ እንዳይሟጠጥና..
እንዳልዝል ምን ሊረዳኝ ይችላል?

ወደ ጠፈር የሚተኮሱ ሮኬቶችን ልብ ብለዉ ተመልክተዉ ያዉቁ ይሆን? ሮኬቱ ብያንስ ሁለት የነዳጅ ታንከሮች ይኖሩታል። እነዚህ ታንከሮች በዉስጣቸዉ ያለዉን ነዳጅ አሟጠዉ እስኪጨርሱ ድረስ ሮኬቱን ወደፊት ያምዘገዝጉታል።በዉስጣቸዉ ያለዉ ነዳጅ ግን ስያልቅ ምንም እንኳን ሮኬቱን ከተፈለገው ስፍራ ቢያደርሱትም ተቆርጠዉ ይጣላሉ። እነሱ ወድቀው ይቀራሉ ፤ ሮኬቱ ግን ጉዞውን ይቀጥላል። ዝለትም ልክ እንደዚሁ ነዉ። ሰዎች ከቁጥጥራቸዉ ዉጪ በሆነ ዉደት ዉስጥ ይገቡ እና ምንም እንኳን ይዘዉት የተነሱት አላማ ቢሰካም ኃይላቸዉ ተሟጦ ያልቃል። የዝለት ምልክቶችንም ማሳየት ይጀምራሉ። ሥራ በጣም ይበዛብሃል/ይበዛብሻል? ከሆነ ይህ ርዕስ ኃይልህ/ሽ እንዳይሟጠጥና እንዳትዝል/ይ የሚረዱ ጠቃሚ ነጥቦችን ይጠቁምሃል/ሻል!

መንስኤው ምንድን ነው?

1-የሥራ መብዛት፦ በሁሉም የሕይወታችን ዘርፎች የበለጠ እንድንሠራ፣ ማሻሻያ እንድናደርግ፣ ከፍ ያሉ ግቦች እንድናወጣና ውጤት እንድናስመዘግብ ጫና ይደረግብናል። እንዲህ ያለውን ቀጣይ የሆነ ግፊት መቋቋም ከባድ ነው።

2-ቴክኖሎጂ፦ ዘመናዊ ስልኮች፣ ታብሌቶችና ሌሎች የኤሌክትሮኒክ መሣሪያዎች ሰዎች በማንኛውም ጊዜ እንዲያገኙን ያስ**ችላሉ፤ ይ**ህ ደግሞ ውጥረት ሊፈጥርብንና በጊዜ ሂደት እንድንዝል ሊያደርገን ይችላል።

3-እንቅልፍ ማጣት፦ ብዙ ሰዎች በትምህርት፣ በሥራና በመዝናኛ ምክንያት ጠዋት የመነሳትና አምሽተው የመተኛት ልማድ አላቸው፤ እነዚህ ወጣቶች የማያቋርጥ ሽክርክሪት ውስጥ ገብተዋል። እንዲህ ያለው ልማድ አብዛኛውን ጊዜ እንድንዝል ሊያደርገን ይችላል።

ሊያሳስብህ የሚገባው ለምንድን ነው?

ጠንክሮ መሥራትን እና ታታሪነት በጣም የሚበረታታ ነገር ነዉ። ሆኖም ጤናችንን ጨምሮ በሕይወታችን ውስጥ አስፈላጊ የሆኑ ነገሮችን መሥዋዕት ማድረግ እስኪያስፈልገን ድረስ መሥራትን አይደግፍም።

ብዙ ሰዎች በአንድ ወቅት በተለያዩ ሥራዎች ከመወጠራቸዉ የተነሳ ቀኑን ሙሉ ምግብ ሳይበሉ ይዉላሉ። ከዚህም ከረፈደ በኋላ፣ የሚሰጧቸዉን ኃላፊነቶች በሙሉ መቀበል ጥሩ እንዳልሆነ ይገነዘባሉ፤ ምክንያቱም እንዲህ ማድረጋቸዉ ጤናቸዉንም ጭምር ሊነካው ይችላል።

በእርግጥም “በሕይወት ያለ ውሻ ከሞተ አንበሳ ይሻላል” በማለት የሚነገረዉ አባባል ትክክለኛ ነው። ከአቅምህ በላይ ስትሠራ ለተወሰነ ጊዜም ቢሆን እንደ አንበሳ ዓይነት ጥንካሬ እንዳለህ ይሰማህ ይሆናል። ሆኖም ኃይልህ እስኪሟጠጥና እስክትዝል ድረስ መሥራትህ በጤናህ ላይ ከፍተኛ ጉዳት ሊያስከትል ይችላል።

ምን ማድረግ ትችላለህ?

1- ልክህን እወቅ ፦ ልካችንን ማወቅ እና አልችልም ማለትን ተማር ተገቢ ነዉ። ልካቸውን የሚያውቁ ሰዎች የአቅም ገደብ እንዳለባቸው ስለሚገነዘቡ ሊሸከሙ ከሚችሉት በላይ ኃላፊነት አይቀበሉም። የተሰጠውን ኃላፊነት ሁሉ የሚቀበልና 'አልችልም' ማለትን የማያውቅ ሰው የመዛል አጋጣሚው በጣም ሰፊ ነው። ይህ ሰው ልኩን አያውቅም። ደግሞም ይዋል ይደር እንጂ መዛሉ አይቀርም።

2- በቂ እረፍት አድርግ፦ ብዙ በመልፋትና ነፋስን በማሳደድ ከሚገኝ ሁለት እፍኝ ይልቅ ጥቂት እረፍት በማድረግ የሚገኝ አንድ እፍኝ ይሻላል ። እንቅልፍ "የአንጎል ምግብ" እንደሆነ ቢነገርም በአሥራዎቹ ዕድሜ ላይ ያሉ አብዛኞቹ ወጣቶች በቀን ውስጥ የሚያስፈልጋቸውን ከስምንት እስከ አሥር ሰዓት የሚሆን እንቅልፍ እያገኙ አይደለም። ፕሮግራማችን በጣም በሚጣበብበት ወቅት በቂ እንቅልፍ የማልተኛባቸው ጊዜያት ይኖራሉ። ሆኖም ተጨማሪ የእንቅልፍ ሰዓት ማግኘቴ በቀጣዩ ቀን ይበልጥ ውጤታማ ሆነን እንድሠራና ደስተኛ እንድሆን ይረዳናል።

3- የተደራጀህ ሁን፦ የትጉ ሰው ዕቅድ ለስኬት ያበቃዋል። ጊዜህን አብቃቅተህ የመጠቀም ችሎታ ማዳበርህ ለቀሪው ሕይወትህ በሙሉ ይጠቅምሃል።
ፕሮግራም ማውጣት አላስፈላጊ ውጥረትን በእጅጉ ይቀንሳል። ፕሮግራምህ በጽሑፍ ሰፍሮ ስታየው የቱ ጋ ማስተካከያ ማድረግ እንዳለብህ በቀላሉ መለየት ትችላለህ፤ ይህም እንዳትዝል ይረዳሃል።
መደምደሚያ
አንዳንድ ሰዎች ኃይላቸው የሚሟጠጠው ተጨማሪ ገንዘብ ለማግኘት ስለሚሯሯጡ ነው። ሆኖም ለኑሮ የሚያስፈልጉ መሠረታዊ ነገሮች ካሉን በዚያ ረክተን መኖር አንዱ ቁልፍ ነገር ነዉ። እንደዚህ አይነት አመለካከት ቀለል ያለ ሕይወት እንድንመራና የማያስፈልጉንን ነገሮች ለማግኘት ከመልፋት እንድንቆጠብ ያደርገናል።
የሚቀርቡልህን ግብዣዎች በሙሉ መቀበል እንዳለብህና እንደዚያ ካላደረግክ ደስተኛ እንደማትሆን ይሰማህ ይሆናል። ሆኖም ይህ ትክክል እንዳልሆነ መገንዘብ ይኖርብናል። ለራስህ የሚሆን በቂ ትርፍ ጊዜ ሲኖርህ ድካም ትቀንሳለህ፤ ይበልጥ ደስተኛም ትሆናለህ።

ለነፃ የምክር አገልግሎት በዚህ የቴለግራም ገፅ ያግኙን t.m e/Psychinfo

ለጠቢብ ጥበብ እንዲጨምር ምክንያት ጨምርለት

በ እሸቱ ብሩ ይትባረክ

ሐሳብ ሲያንስ ምክንያት ያንሳል፤ ምክንያት ካነሰ ደግሞ ዕውቀት አይገኝም። ዕውቀት የጎደለው ከእውነት ጋር መገናኘት አይችልም። ያነሰ ሃሳብ ያለው ሰው በትንሽ ሃሳብ በቀላሉ ይገፋል። ግፊቱ ለጥፋት ወይም ለውድቀት ስለመሆኑ እንኳን ሃሳብ የለውም። ስለሚሰማውና ዲስኩረኞች ስለሚለፍፉት ጉዳይ አንዳች ጥርጣሬ አልፈጠርበትም። ቢጠራጠር እንኳን መጠራጠሩን ለማወቅ አይጠቀምበትም። መጠራጠሩን ክዶ ለመቅረት ያደረገ ሰው የተጠራጠረውን ባግባቡ ያላጠና ሰው ነው።
ምክንያት ያነሰው፣ ሃሳብ የጎደለው ሰው በትንሽ ሃሳብ ትንንሽ ነገሮችን ለመፈፀም አያቅማማም። ያነሰ ምክንያት ፅንፈኛ ያደርጋል! የጠበበ ጭንቅላት በእሱ መንገድ የማያስቡ ሰዎች ሲያጋጥሙት ሃሳባቸውን ለመረዳት ወይም ተሟግቶ የተሻለውን ሃሳብ ለመውሰድ ልምድም ሆነ አቅም ያንሰዋል። አዎ ትንሽ ሃሳብ እውን የሚሆነው በአንድ ጉዳይ የተሟላ ሃሳብ ሳይኖረን ሲቀር ነው። አልያም ያለንን ሃሳብ በወጉ በአራት አቅጣጫ ሳንመረምር ሰው የነገረንን ብቻ አምነን ስንቀበል ያን ጊዜ የትንሽ ሃሳብ ባለቤት እንሆናለን።

ያነሰ ሃሳብ ያሳንሳል፤ ማነስ ብቻ ሳይሆን ጠብቦ መቅረትን ያመጣል። ሐሳብ ካነሰው ግለ-ሰብም ይሁን ትውልድ ጥበት እንጂ ጥበብ አይገኝም! ያነሰ ሃሳብ፣ ምክንያት የጎደለው እውቀትና ዕውቀት ያጠረው ምክንያት ጥፋት እንጂ ልማት አያመጣም። የቆመለትንና የሚያራግበውን አጀንዳ በቅጡ ያልተረዳ ፖለቲከኛም ሆነ ደጋፊ ፖለቲካውን ለሚጠቅም ነገር አያውለውም።

ያነሰ ሃሳብ ባለቤት የሆነ ሰው የሌሎች አጃቢ እንጂ ራሱን ችሎ መቆም አይችልም። ሌሎች በገፉት የሚገፋ መንገደኛ ይሆናል እንጂ በራሱ ሃሳብ የሚመራ የራሱ አርበኛ አይሆንም። ሰልፉ የሌሎችን እቅድ ለማስፈፀም እንጂ ለራሱ የሃሳብ ዓላማ አይሰለፍም። ያነሰ ሃሳብ ጭፍን ደጋፊና ጭፍን ጠዩ ያደርጋል። በጭፍን ጥላቻ የተዋጠ ሰው ደግሞ ለውድመት እንጂ ለልማት አይሸነፍም።

ወደአዕምሮ የሚገባ ሃሳብ ከተገደበ የህሊና የማሰላሰል አቅም የዛኑ ያህል የተገደበ ይሆናል። ተመራማሪ ሕሊና ለመፍጠር የተለያዩ ሃሳቦችን መጋበዝ ግድ ይላል። የሚፈልጉትን ሃሳብ ብቻ የሚያስተናግዱ ሰዎች ከማይፈልጉት ሃሳብ እውነትና እውቀት ያመልጣቸዋል። የዘንድሮ አብዛኛው ሰው መስማት የሚፈልገውን ብቻ ስለሚሰማ ተቃራኒ ሃሳብ ሲገጥመው ሃሳቡን ለመረዳት ከመሞከር ይልቅ ዱላ ያነሳል።

ፈላስፋው ወልደሕይወት፡- ‹‹መመርመር ወደ ጥበብ የምንገባበት በር ነው። ዕውቀትም ይህን በር ከፍተን ወደአዳራሹ ሚስጥር ገብተን መዝገብ የምንካፈልበት እግዚአብሔር የሰጠን ቁልፍ ነው›› ይለናል።
አዎ! የሰው ልጅ ህሊና ዕውነትን ለመፈለግ፣ ጥበብን ለማግኘት፣ በዕውቀት ባህር ለመንቦራጨቅ ሃይል ተሰጥቶታል። ይሄንን ፀጋውን እውን የሚያደርገው ግን ግለሰቡ የአዕምሮውን ባልቦላ ሲያበራ ነው። የራሱን ህሊና በራሱ ላይ የቆለፈ ሰው መቼም ቢሆን ከጠባብ አስተሳሰቡ ነፃ ሊወጣ አይችልም። ዓለሙን የሚያየው በተቆለፈበት የሃሳብ በር በትንሽ ሃሳቡ አጮልቆ ነው።

አበው፡- ‹‹ፍጠረት የተፈጠረው ለአንክሮ ለተዘክሮ ነው።›› ይላሉ።
አበው ይሄን ያሉት የሰው ልጅ አዕምሮ የተፈጠረው ለመደነቅና ለመመርመር ነው ማለታቸው ነው። እውነት ነው! ጥበበኛ ለመሆን መርማሪ መሆን ያሻል። ሰዎች በፕሮፓጋንዳቸው ሊያጠምቁን የሚለፍፉትን ዲስኩራቸውን ዙሪያ ገባውን ማጥናት ግድ ይላል። የተማረ ሁሉ እውነተኛ፣ የተናገረ ሁሉ ትክክለኛ አይደለም። አስመሳዩን፣ አሳሳቹን፣ ለራሱ የግል ጥቅምና ዓላማ ሲል የወሸከተውን ከእውነተኛውና ከትክክለኛው ለወገን ከቆመው ለመለየት ጉዳዩን መመርመር ያስፈልጋል። እገሌ ፕሮፌሰር፣ እከሊት ብዙ ዲግሪ የጫነች ተብሎ የተነገረንን ሁሉ አምነን መቀበል የለብንም። ከነገሩን ዲስኩር ጀርባ መነሻ ምክንያቱና መድረሻ መልዕክቱ ምንድነው ብለን መመራመር ይገባናል። ሰዎች ለራሳቸው ዓላማ ማስፈፀሚያ ሲሉ የተለያዩ ነገሮችን ሲያቀርቡ አዛኝ መስለው፣ ለእኛ ያሰቡ መስለው፣ ለሐገር የተቆረቆሩ በማስመሰል ባማረ ቋንቋ፣ ቀልባችንን ለመማረክ ሲሉ ብዙ ብዙ ይላሉ። ዋናው ነገር ምክንያታቸው ትክክለኛ ምክንያት ነው ወይ ብሎ ማገናዘብ ይጠይቃል። በተነገረው የሚመራ፣ አድርግ የተባለውን ሁሉ የሚያደርግ ከራሱ ህሊና የሸሸ ብቻ ነው። ሕሊናውን ጉዳዩን አመዛዝኖ ስለተነገረውና አድርግ ስለተባለው ነገር በቂ የሆነ ዕውቀት ሳይኖረው የተባለውን አምኖ የሚቀበልና የሚፈፅም ከሆነ እንደፈረስ ጋሪ በጋላቢው የሚጋለብ እንጂ የራሱ ሹፌር ያልሆነ የሌላ ተነጂ ነው የሚሆነው። በመንጋ የሚያስብ መንገኛ እንጂ በሃሳብ የበለፀገ የሃሳብ አርበኛ አይሆንም። በመጀመሪያ አነሳሱ ቅን ያልሆነና ሌሎችን የማይጎዳ እንዲሁም በመጨረሻ የሚገኘው ውጤት በጎ ውጤት መሆኑን የማያውቅ ሰው ለጥፋት አጋፋሪዎች መሳሪያ ይሆናል።

ሊቃውንቱ፡- ‹‹ለጠቢብ ጥበብ እንዲጨምር ምክንያት ጨምርለት!›› ይላሉ። እውነት ነው! ብልህ ሰው ሃሳብ እያበዛ ምክንያት ይጨምራል። ምክንያት ሲጨምር እውቀት ይጨምራል። የበዛ እውቀት ወደጥበብ በር መግቢያ ማስተር ቁልፍ ነው። የዕውቀትን መንገድ ያጋመሱ የጥበብን ጎዳና የጀመሩ ናቸው። ጥበብም የእውነትን መንገድ ታመላክታለች። ጥበብን በእጁ የሚያደርግ ወደእውነት መንገድ የሚያቀና ነው። እውነት ደግሞ የቅንነት ባለሟል ነች። ቅንነት የጎደለው ሃሳብ መቼም ቢሆን ወደእውቀት አያድግም። በጎነት ያላሸነፈው ዕውቀት ወደጥበብ መንገድ መራመድ አይችልም። ለሰው ሁሉ የማይቆም ጥበብ እውነተኛ ጥበብ ለመሆን አቅም ያንሰዋል። ከእውነት የተፋታ ጥበብም ሆነ ዕውቀት፣ ሃሳብም ሆነ ምክንያት መድረሻው ጥፋት ነው። የጥቂት ግለሰቦችን ጥቅምና መብት ብቻ ለማረጋገጥ የሚቆም ዕውቀት ጎዶሎ ዕውቀት ነው። አራት ነጥብ!
ያነሰ ሃሳብ ተላላኪ እንጂ ራሱን ችሎ ቋሚ አያደርግምና ሃሳባችንን እናብዛ፤ ምክንያታችንን እንጨምር፣ ዕውቀታችንን እናስፋ፣ ጥበባችን ከመንደር ወጥቶ ለሰው ሁሉ ይድረስ! ለቅንነትና ለእውነት እንቁም የዕለቱ መልዕክት ነው!
ወዳጄ ሆይ.... ሰዎች እንዲደሰቱ ምክንያት ሁን እንጂ እንዲያለቅሱ ሰበብ አትሁናቸው። ከመከራቸው እንዲወጡ ሃይል ሁናቸው እንጂ በጉልበትህ ወደመከራ አትስደዳቸው። ሕይወታቸው እንዲታደስ ወዳጃቸው ሆነህ አጋር ሁናቸው እንጂ ጠላት ሆነህ ሕይወታቸውን አታሳጣቸው። አንሳ እንጂ አትጣል። እቀፍ እንጂ አትነቅ። ስጥ እንጂ አትውሰድ። አስደስት እንጂ አታስለቅስ። የክፉ ነገር ሁሉ ምክንያት አትሁን!! ለሰው ሁሉ የሚያስብ፣ ከጎጥ አስተሳሰብ ነፃ የወጣ፣ በመንጋ የማያስብ፣ ሰው መሆን የሚችል ቅን ትውልድ እንፍጠር! ቸር ሃሳብ! ቅን ተግባር! ኢትዮጵያና ኢትዮጵያዊነት ለዘላለም ይኑሩ!

አንተና እሱ

በዶ/ር እዮብ ማሞ

አይኖችህን ከሰዎችና የሰዎች ከሆነው ነገር ላይ አንስተህ ሙሉ ለሙሉ ራስህ ላይና የራስህ የሆነው ነገር ላይ ማተኮር ስትጀምር ይህ ነው የማይባል የነጻነት ኑሮን መለማመድ ትጀምራለህ።

የሰዎች የሆነው ነገር . . .
·ማንም ሰው ራሱንም ሆነ የራሱ የሆነውን አንድ ነገር ለአንተ የመስጠት ግዴታ እንደሌለበት እወቅ። ያንን ስታደርግ ሰዎቹንም ሆነ አንድን ሰዎቹ ያላቸውን ነገር ከሰዎቹ ተጠባብቀህ ካላገኘኸው ከሚደርስ የስሜት ቀውስ ትጠበቃለህ። በተጨማሪም፣ ሰዎቹ ራሳቸውንም ሆነ የራሳቸው የሆነውን አንድ ነገር ለአንተ ለመስጠት ወይም ለማካፈል ፈቃደኛ ሲሆኑ ደግሞ አመስጋኝ ትሆናለህ።

·ማንን ሰው እና የትኛውን የሰውነ ነገር በማታለል ወይም በጉልበት የአንተ ለማድረግ አትሞክር። ሰዎችንም ሆነ የሰዎችን ነገር ካለአግባብ የአንተ ለማድረግ የምትወስዳቸው መንገዶች በሙሉ ቀስ በቀስ ጠላት እያፈራብህ ይሄድና መጨረሻ ብቸኛ ሆነህ ትቀራለህ። በተጨማሪም፣ ከሰዎች ጋር ስትሟገትና ስትታገል ሰላም እንደራቀህ እድሜህን ታስበላለህ።

የአንተ የሆነው ነገር . . .
· ራስህንም ሆነ የራስህ የሆነውን አንድ ነገር ለሰዎች አሳልፈህ ስትሰጥ ያንን ያደረከው ሳትገደድና ሳትታለል ራስህ አምነህበት መሆኑን ነገር እርግጠኛ ሁን። ይህንን ስታደርግ ለሰዎች መስጠት የሚኖርብህንና የማይኖብህን ነገር በማወቅ፣ ግራ-ቀኙን አይተህ በሚገባ እንድትበስል ያግዝሃል። በተጨማሪም፣ ሚዛናዊ የሆነ “እምቢ” እና “እሺ” የማለትን ጥበብ ማዳበር ትጀምራለህ።

· ራስህንም ሆነ የራስህ የሆነውን አንድ ነገር ለሰዎች አሳልፈህ ስትሰጥ ለዚያ የሚመጥንን ምላሽ ከሰዎቹ በመጠባበቅ አለመስጠትህን እርግጠኛ ሁን። ምላሽ ጠብቅ ራስህንም ሆነ ያአንተ የሆነውን ነገር ለሰዎች ስትሰጥ የጠበቅከውን ምላሽ ላታገኝ ስለምትችን የዘወትር ተጎጂ ትሆናለህ። በተጨማሪም አምነህበትና በነጻ ከመስጠት የሚመጣውን የውስጥ ደስታና ነጻነት እያጣህ ትሄዳለህ። የራስህ የሆነውንና የሌሎች የሆነውን በሚገባ በመለየት አያያዙን በሚገባ ስታዳብር ማንም ሰው የማያስቆምህ እውነተኛ ሰው ትሆናለህ። ማንንም ሰው መውቀስ ታቆማለህ፤ በሰዎችም የመወቀስ ስሜት አያጠቃህም። ምንም ነገር ከፈቃድህ ውጪ ማድረግን እየተውክ ትመጣለህ። የምትጠላውና የሚጠላህ ሰው እየቀነሰ ይሄዳል። የውስጥህ ሰላምና የውጭው ማሕበራዊ ግንኙነቶችህ መስመር እየያዙ ይሄዳሉ።

ዮናስ ኀ/ማርቆስ
lijyoha@Gmail.com

ሰላም! እንደምን ከረማችሁ ውድ የቅንድል ዲጅታል መፅሔት ቤተሰቦች? ዛሬም እንደ ሁል ጊዜው ብታነቧቸው ያዝናናሉ፣ ያስተምራሉ ብዬ ያሰብኳቸውን የተለያዩ ይዘት ያላቸውን መፅሐፍት እጠቁማችኋለሁ። "ማንበብ ነጻ ያወጣል" እያልኩኝ የዛሬውን የመፅሐፍ ጥቆማዎቼን እነሆ ተጋበዙልኝ።

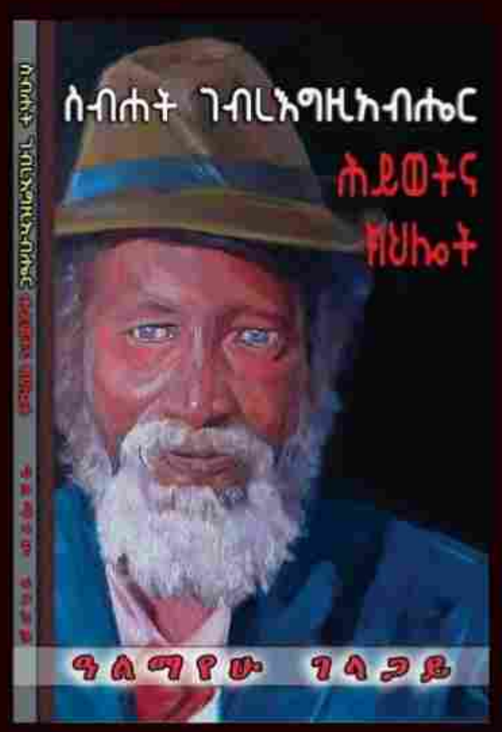

ርዕስ: ስብሐት ገብረእግዚአብሔር ሕይወትና ክህሎት
ደራሲ : ዓለማየሁ ገላጋይ
የገፅ ብዛት: 238ብር
ይዘት: ግለ ታሪክ
ዋጋ: 150

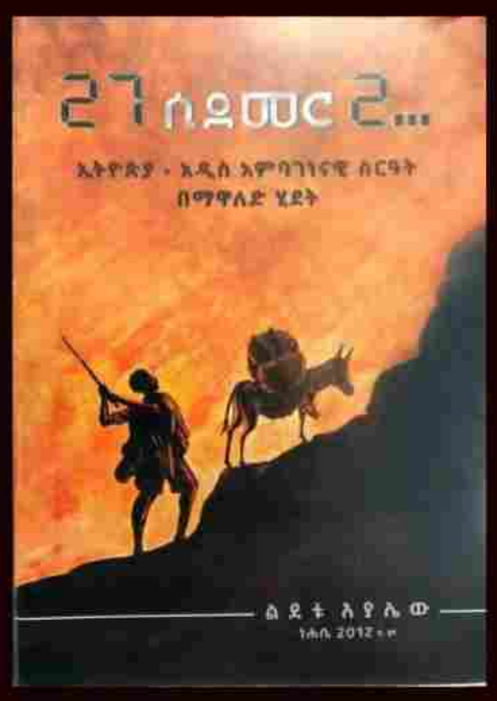

ርዕስ: 27 ሲደመር 2...
ደራሲ: ልደቱ አያሌዉ
ይዘት: ፖለቲካ
የገፅ ብዛት - 326
ዋጋ: 200 ብር

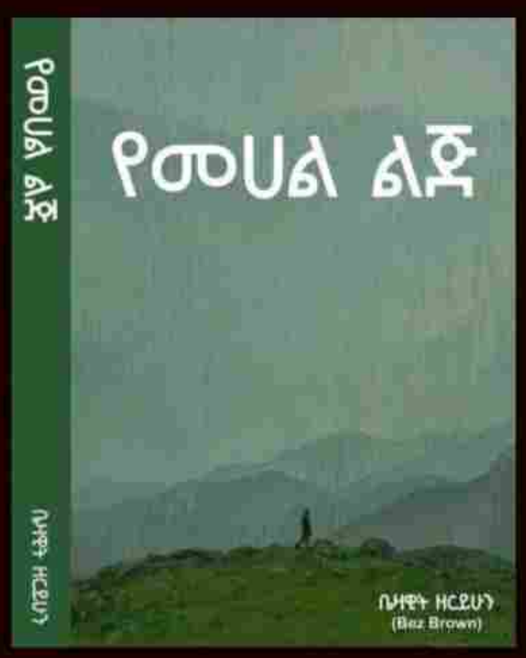

ርዕስ:- የመሀል ልጅ
ደራሲ - ቤዛዊት ዘርይሁን
የገፅ ብዛት - 196
ዋጋ - 140

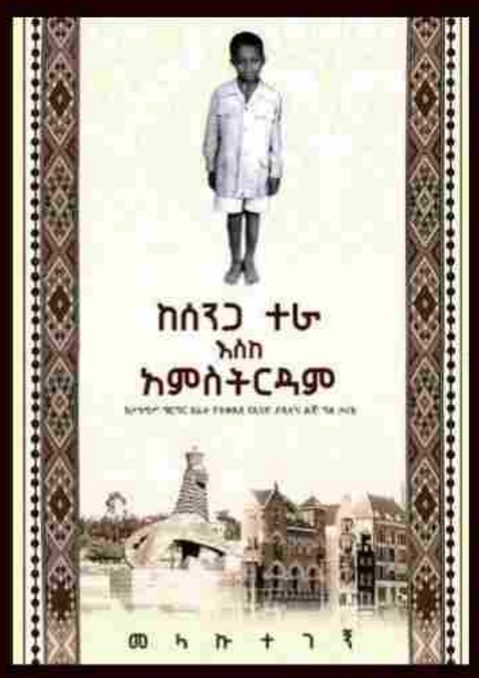

ርዕስ: ከሰንጋ ተራ እስከ አምስተርዳም
ደራሲ: መላኩ ተገኝ
ይዘት: ግለታሪክ
የገፅ ብዛት: 300
ዋጋ: 192 ብር

የወደፊቱ የህዋ ጦርነት

በመላው አለም በተለይም ባደጉት አገራት ላይ ያሉ በቢሊዮኖች የሚቆጠሩ ሰዎች እለት ከእለት እንቅስቃሴ እንዲሁም አብዛኛው የግል እና የመንግስታዊ ተቋማት አሰራር በሙሉ ከምንገምተው በላይ በቀጥታ ከሳተላይት ቴክኖሎጂ ጋር የተያያዘ ነው። ይሄን ያህል ነው ጥገኝነትታችን በሳተላይት ላይ ቴክኖሎጂ ላይ የተመሰረተው። እንግዲህ እነዚህ ሳተላይቶች ጥቃት ቢደርስባቸው ሊደርስ የሚችለውን ጥቃት መገመት አያቅትም። ከ59 አመታት በፊት "ክስፐትኒክ" የተሰኘው የሶቭየት ህብረት ሳተላይት በሰው ልጅ ታሪክ ለመጀመሪያ ጊዜ በ1957 አመተ ምህረት ወደ ህዋ ከተመነጠቁበት ጊዜ ጀምሮ ይህ ከፍተኛ አገልግሎት እየሰጠያለው የሳትላይት ቴክኖሎጂ በሁለቱ ሃያላን ሃገራት ማትም በሩሲያ እና በአሜሪካ ቁጥጥር እና መሪነት ለረዥም ጊዜ ቆይቷል፤ ቀዝቃዛው ጦርነትንም ያስነሳው ይህ ቴክኖሎጂ ነበር።

በወቅቱ የህዋ ቴክኖሎጂ ፉክክር ጦርነት ሊያስነሳ ይችላል በሚል ከፍተኛ ስጋት ፈጥሮ ነበር። ነገር ግን ይህ ሳይሆን ቀርቶ የሰው ልጆችን አኗኗር በሚያስገርም ሁኔታ የቀየሩ ቴክኖሎጂ ከምድር ርቆ እና እጅግ በርካታ ኪ.ሜትሮች ወደላይ ሆኖ የኖረበት ጊዜ ለአመታት ተመዝግቦ ቆይቷል። ይሁንና ይህ አካሄድ የህዋ ጦርነት የተነሳ የሚቀየርበት ዘመን ከፊታችን የተደቀነ ይመስላል። ይህም የሆነበት መክኒያት ድሮ ሩሲያና አሜሪካ ብቻ ይቆጣጠሩት የነበረው ቴክኖሎጂ ታሪክ ሆኖ በመቅረቱ ነው። በአሁን ሰአት ላይ በርካታ ሃገራት በዚህ ቴክኖሎጂ ተሰማርተው እንቅስቃሴ እያደረጉ ይገኛሉ። ከነዚህ ውስጥም ሩሲያ፣አሜሪካን እና ቻይናን ከነዚህንም ጨምሮ ሌሎች ሰባት ሃገሮችም የራሳቸው የሆነ የሳተላይት ማምጠቂያ ብቃት አላቸው ሳተይት ባያ ለማንም ሌላ ሃገር እርዳታ መላክ ይችላሉ ማለትነው። ይሄነው እንግዲ ነገሩን ውጥረት ውስጥ የከተተው።

በዚህ ጉዳይ አሜሪካ ጋር በዋና ባላንጣነት የሚታወቁት ሩሲያ እና ቻይና ናቸው።ከሌሎችም ሁሉ በዋናነት በተለይም በህዋ ውጊያው ላይ ውጥረት እየፈጠሩ ያሉት ሶስቱ ሃያላን ሃገራት ሲሆኑ ወደ ፊትም ውጥረቱ ከቀጠለ የህዋ ውጊያ ውስጥ እንደሚገባ አመላካች ነገሮች እየታዩ ነው። ልክ በሳይንስ የልበ-ወለድ ፊልሞች ላይ እንደምናየው የብረሃን ጨረርን ከምድር ላይ ወደ ህዋ በመላክ የህዋ ላይ ድሮኖችን በማንቀሳቀስ ሳተላይቶች እርስ በእርስ እንዲጋጩ በማድረግ አንዱ ሳተላይት ሌላው ላይ ተኩስ እንዲከፈት በማድረግ ስራቸውን ማበላሸት የሚችሉበት አሰራር ከሩሲያ እና ከቻይና ጋር እንዳንድ እንቅስቃሴዎች እየታዩ ነው።

የአሜሪካ መንግስትም ይሄን ነገር በአመክሮ እያየው እንደሆነ የቅርብ ክስተቶች ያሳያሉ።ከ1957 ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ ወደ ስድስት ሺ ስድስት መቶ ሰተላይቶች ወደ ህዋ ተልከዋል። ከነዚህ ውስጥ ደግሞ ወደ ሶስት ሺ ስድስት መቶ ያህሎቹ አሁንም በህዋ ላይ እየተሸከረከሩ ይገኛሉ።ሌሎቹ ተበታትነው በወድቁም። ከነዚህ ውስጥ ደግሞ ወደ አንድ ሺ አንድ መቶ ወይም ከዛ በላይ ያህል ሳተላይቶች አገልግሎት ላይ የዋሉ ናቸው ።

ከነዚህ ከአንድ ሺ አንድ መቶዎች ውስጥ ደግሞ ወደ አምስት መቶ ሁለት ያህሉ በአሜሪካን ሃገር ቁጥጥር ስር ናቸው።ሌሎች መቶ አስራ ስምንቶቹን ሩሲያ ስትቆጣጠር መቶ አስራስድስቱን ቻይና የቀሩትን ደሞ በሌሎች ሃገሮች መካከል ተበታትነው ይገኛሉ።አሁንም በህዋ ላይያለው የሳተላይት ቴክኖሎጂ መሪ አሜሪካ ነች።እነዚህ ሳተላይቶች ከሁለት መቶ ሃምሳ ኪሎ ሜትር እስከ 36ሺ ኪሎ ሜትር ያህል ርቀው በጣም የተለያየ አይነት አገልግሎት ይሰጣሉ። ርቀታቸው የሚወሰነው ከሚሰጡት አገልግሎት አንፃር ነው። እንግዲ እነዚ ባላንጣ ሀገራት ተሳክቶላቸው የአሜሪካን ሳተላይቶች ማጥቃት ቢችሉ በዚች ሃገር ላይ ሲከሰት የሚችለው አደጋ በጣም አስጊነው፤ልክ የአለም ፍፃሜ የሚመስል ማለት ነው።

ሃገሪቱ በድቅድቅ ጭለማ ትሞላለች ምክኒያቱም የ"ፓወር ፕካንቶች" የግሪክ ሲስተሞች ከአገልግሎት ውጪ ይሆናሉ፤ በቲቪ ምንም አይነት ፕሮግራም ማየት አይቻልም፤ስልኮች መስራት ያቆማሉ፤ የኢንተርኔት አገልግሎት ፍጥነት በከፍተኛ ደረጃ ይቀንሳል፤ እስከመሞትም ይደርሳል።

የባንክ አሰራርን ጨምሮ የግብይት ስርአቱንም ያደናቅፋል። አለምን ሁሉ የሚነካ የኢኮኖሚ ቀውስ ነው የሚከሰተው።የ"ጂ.ፒ.ኤስ ሲስተም" ስለሚያቆም የትራፊክ መብራቶች መስራት ያቆማሉ።የአውሮፕላን በረራ እንዲቆም ይደረጋል።ራዳርም ስራውን ያቆማል ማለትነው። እንዲሁም የአሜሪካ የወታደራዊ ዘርፍንም ጨምሮ የስለላ አሰራር ላይ የተመሰረቱ ሁሉ አሰራሮች ከጥቅም ውጭ ይሆናሉ ማለት ነው።

ስለዚህ ሳተላይት ቴክኖሎጂ ከምንም በላይ በከፍተኛ ደረጃ የምትጠቀመው ሃገር አሜሪካ ይህንን አይቀሬ እና አስከፊ እውነታ ከመከላከልና የመከላከያ መስርያ ቤቷንም ጭምር (ፔንታጎን) በማሳተፍ ከፍተኛ የሆነ ወጪን በማፍሰስ የሰው ሃይልን በማሰልጠን ከፍተኛ ሚስጥራዊ የሆኑ አዳዲስ ቴክኖሎጂዎችን በመሞከር ላይ ትገኛለች። ለምሳሌ ያህል ሩሲያ "ከሰሞስ" 24.99 የሚባል ቅፅል ስሙ ደግሞ "ከኒካዚ" የሚባል የኣሜሪካ ሳተላቶችን በጣም ተጠግቶ በመብረር ሊያጠቃቸው የሚችል አይነት ሳተላይት እንዳስመነጠቀች አሜሪካ ደርሰበታለች።

ይሄንንም ጥቃት የደረሰችበት አሜሪካ 2014 ገደማ ላይ የአሜሪካን ሳተላይት ተጠግቶ የሚበር የሩሲያን ሰተላይት ባዩበት ጊዜ ነበር።ከዚህም በተጨማሪ ሩሲያ ደሞ 'ከች' የተሰኘ ሌላ የስለላ ሳተላይትን ወደ ህዋ ልካለች።ይህም የአሜሪካ ሳቷላይቶች የሚያደርጉትን ነገር፤የሚስጡትን መረጃ የሚያከናውኑትን ተግባር ስልሎ መረጃውን መውሰድ ነው ሚሆነው።ሳተላይቶቹ "ሴንሰር" ያላቸው ሲሆን መረጃ የሚልኩበት የተለያየ አይነት የመረጃ አካል አላቸው።

ይሄ እንግዲ ሁለተኛ አይነት በህዋ ላይ ጥቃትን የሚያመለክት እንቅስቃሴ ተሰንራፍትዋል ማለት ነው። እንግዲ ይህ የሰላላ ሳተላይት ወደ አሜሪካ ሳተላይቶች እራሱን አሰጠግቶ በተለይ የመገናኛ እና የውትድርና ሳተላይቶች ሚስጥራዊ መውሰድ በመቻሉ ብቻ የሚያመጣውን ጥቃትና ከፍተኛ የሆነ አደጋ ማሰብ ይቻላል። ይህም በለሞያዎች በስጋት የሚገልፁት ነገር ነው። እንግዲህ እንዚህ አጥቂ ሳተላይቶች ነገ ምድር ላይ 250 ኪሎ ሜትር ርቀት ላይ ያለውን የአለም አቀፉን የህዋ ጣቢያ ከማጥቃት ጀምሮ እስከ 36ሺ ኪሎ ሜትር ርቀት ላይ ያሉ ሚስጥራዊ የውትድርና ሳተላይቶች የGPS ሳተላይቶች እና በጣም በርካታ የመገናኛ አገልግሎትን የሚሰጡ ሳተላይቶችን ሁሉ ማጥቃት የሚችል አይነት ብቃት እንዳለው አመላካች ነገሮች እየታዩ ነው።

የቻይና መንግስት በበኩሉ እንዲ አይነቱን ህዋ ላይ ያሉ ሳተላይቶችን መከታተል የሚችል መሳሪያ እንደላከ አምኗል። እኛ ይሄን ያደረግነው ሌሎች ሳተላይቶች ለማበላሸት ሳይሆን የእስፔስ (ህዋ) ቆሻሻን ለማፀዳት ነው ሲሉ ይናገራሉ። አሜሪካም የህዋ ላይ ጥበቃዋን ለሚጠናነገር ከፍተኛ ወል በማውጣት አያከናውናችነው የምትገኘው። የተመደበውም ገንዘብ ወደ ሃያ ሁለት ቢሊዮን ዶላር ነው። እንግዲህ የወደፊቱ አዲስ አይነት ውጊያ የባህር፣ የየብስ፣ የአየር ላይ ውጊያ ሳይሆን ከሰዎች ርቆ ሰዎች በሌሉበት ቦታ ላይ ኢከናወን የሚችል አይነት ውጊያ ነው ይህም በውስጡ ብዙ የተወሳሰቡ ጉዳዮች ሚስጥሮች እና በከፍተኛ ጥንቃቄ የተሞላበት አይነት ሂደት ነው የሚሆነው። እና ይሄ ከተፈጠረ ግን ከፍተኛ የሆነ ቀውስ ነው በአለማችን ላይ የሚደቀነው።

(ምንጭ - አንዷለም ሙላቱ)

ቅንዶል

ቅንደል ዲጂታል መፅሔት

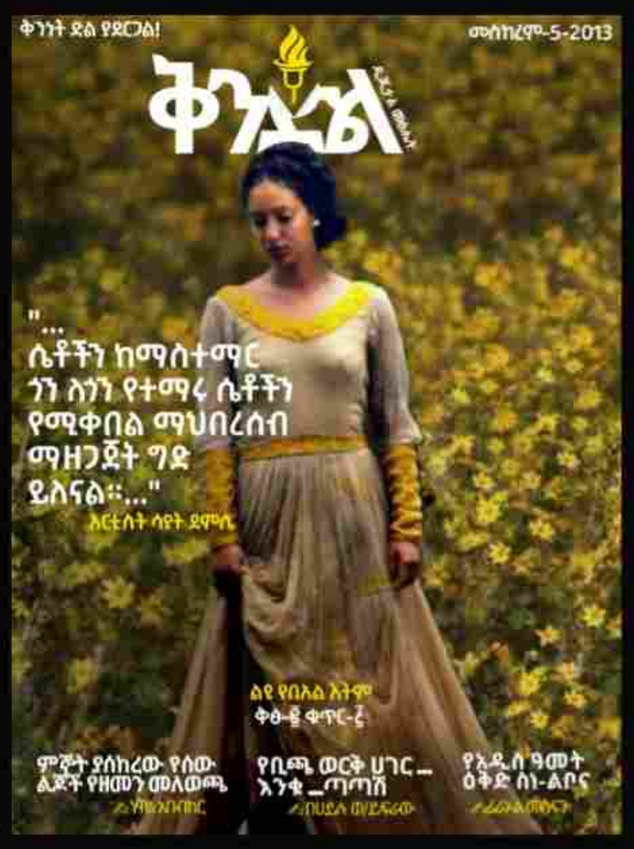

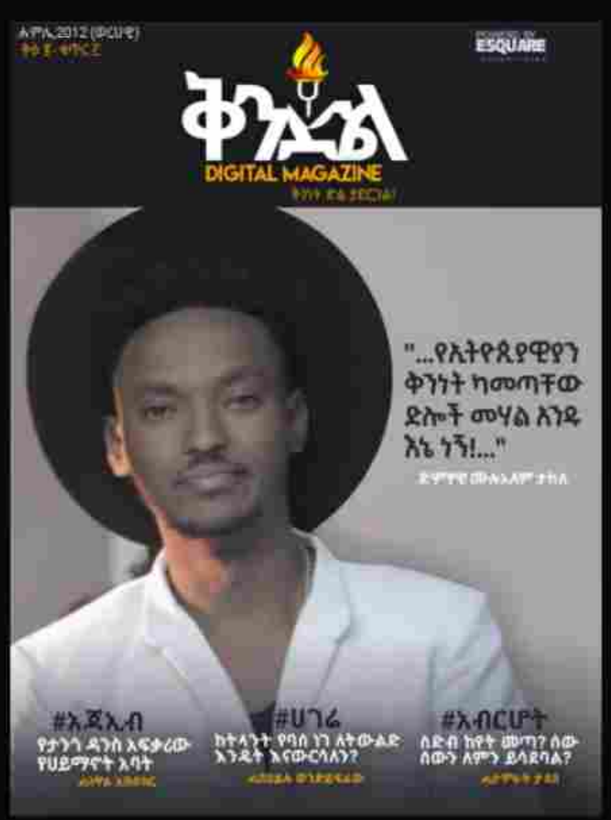

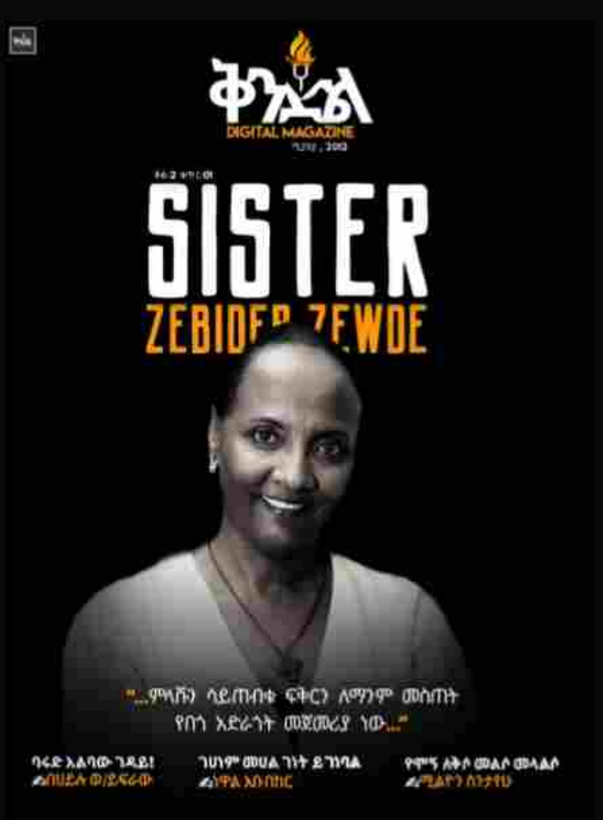

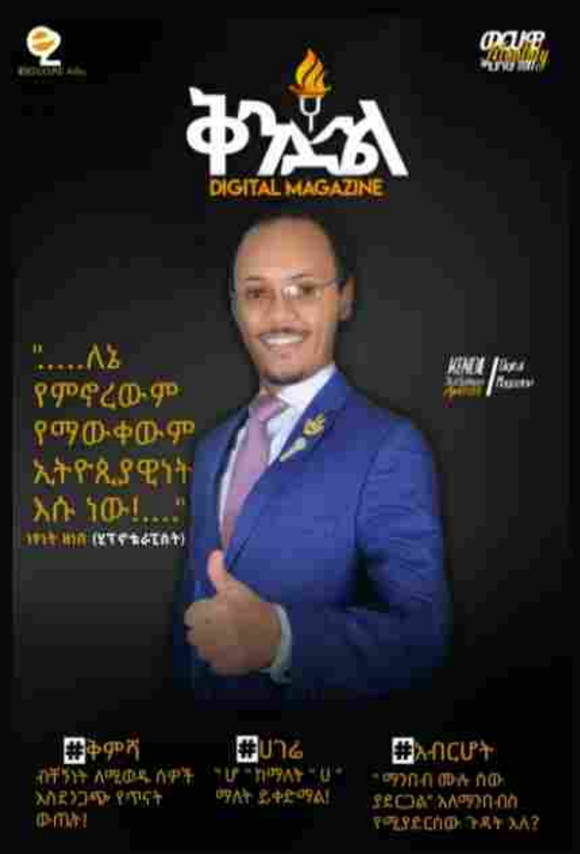

የቅንዶል መፅሔት
የበፌት እትሞች
Telegram @KendelM

ቅንነት ድል ያደርጋል!